

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

David Kudrnáč

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra krizového řízení

Útok aktivního střelce ve školním prostředí

Bakalářská práce

The Attack of an Active Shooter in the School Environment

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Lenka Jakubcová Ph. D

AUTOR PRÁCE

David Kudrnáč

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 5. 11. 2023

David Kudrnáč

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na aktivní střelce, kteří útočí na školní zařízení. Hlavním cílem je poskytnout čtenářům povědomí o dané problematice a zabezpečení těchto objektů. Klíčovým aspektem v reakci na tuto hrozbu je metoda U-S-B (Uteč, schovej se, Bojuj). Práce analyzuje "měkké cíle" a jejich výčet, s důrazem na ochranu těchto míst, včetně škol. Dále zkoumá legální vlastnictví střelných zbraní v České republice a podmínky pro jejich použití k sebeobraně. Kvantitativní výzkum byl prováděn na základních a středních školách v Jičíně. Cílem práce je hodnotit připravenost škol a navrhnout opatření, která by předcházela útokům nebo minimalizovala jejich dopad. Práce směřuje k celkovému zhodnocení této problematiky, posílení bezpečnosti a prevenci.

KLÍČOVÁ SLOVA

aktivní střelec * Uteč, Schovej se, Bojuj * měkký cíl * škola * zabezpečení * zbraně

ANNOTATION

This bachelor's thesis focuses on active shooters targeting educational facilities. The main objective is to provide readers with an awareness of this issue and the security measures of these premises. A key aspect in responding to this threat is the U-S-B method (Run, Hide, Fight). The thesis analyzes "soft targets" and their enumeration, emphasizing the protection of these locations, including schools. Furthermore, it examines the legal ownership of firearms in the Czech Republic and the conditions for their use in self-defense. Quantitative research was conducted in elementary and secondary schools in Jičín. The aim of the thesis is to assess the preparedness of schools and propose measures to prevent attacks or minimize their impact. The thesis aims for an overall evaluation of this issue, enhancing security, and promoting prevention.

KEY WORDS

active shooter * Run, Hide, Fight * soft target * school * security * weapons

Obsah

Obsah	4
Úvod.....	7
1 Školy jako měkké cíle	8
1.1 Výčet druhů měkkých cílů	9
1.1.1 Dopravní infrastruktura a prostředky.....	9
1.1.2 Nákupní centra	9
1.1.3 Sportovní a kulturní akce	9
1.1.4 Školy a školní zařízení.....	9
1.1.5 Veřejné/státní instituce	10
1.1.6 Zdravotní zařízení.....	10
1.1.7 Obecné příklady měkkých cílů	10
1.2 Ochrana měkkých cílů v České republice	11
1.3 Způsoby, jak ochránit měkké cíle v České republice	12
1.3.1 Metodické vědění a vzdělání	12
1.3.2 Podpora z dotací.....	12
1.3.3 Spolupráce, komunikace, výměna informací a sdílení praxe	13
1.3.4 Přístup Policie České republiky k ochraně měkkých cílů	13
1.4 Specifika škol a školských zařízení jako měkkých cílů.....	14
1.4.1 Plánování výstavby.....	14
1.4.2 Posuzování rizika.....	14
1.4.3 Rozvrhnutí školy	15
1.4.4 Vnější prostory škol	15
1.4.5 Školy rozděleny do více budov	15
1.4.6 Vnitřní prostory školy	15

1.4.7	Lokalizace školy.....	16
2	Aktivní střelec ve školním prostředí	16
2.1	Charakteristika aktivního střelce	17
2.2	Psychologie aktivního střelce.....	18
2.3	Útoky aktivních střelců.....	19
2.4	Útoky aktivních střelců ve školním prostředí.....	19
2.5	Nejznámější útoky aktivních střelců směřované na školy ve světě.....	20
2.5.1	Sandy Hook Elementary – Connecticut, Spojené státy.....	20
2.5.2	Polytechnická škola v Kerči, Rusko	21
2.5.3	Střelba ve Winnendenu, Německo	22
2.5.4	Columbine High School	23
2.6	Nejznámější případy aktivních útočníků směřované na školy v České republice.....	24
2.6.1	Útok na studenty nožem ve Žďáru nad Sázavou.....	24
2.6.2	Útok na učitele na Michelském učilišti	25
3	Opatření k zajištění bezpečnosti škol a školských zařízení a ke zvýšení připravenosti na případný útok.....	25
3.1.1	Fyzická bezpečnost	26
3.1.2	Elektronické prvky.....	27
3.1.3	Mechanické prvky.....	29
3.2	Jak se zachovat, pokud se ocitnete v situaci útoku aktivního střelce?.	30
3.3	Uteč, Schovej se, Bojuj	31
4	Právní regulace držení střelných zbraní v systému prevence útoku aktivního střelce	32
4.1	Střelná zbraň	33
4.2	Získání zbrojního průkazu v České republice	33

4.2.1	Podmínky, které musí osoba splňovat, aby ji mohl být vydán zbrojní průkaz	35
4.3	Použití střelné zbraně jako prostředek sebeobranu	36
5	Praktická část	39
5.1	Metodologie dotazníkového šetření	40
5.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření	41
5.3	Shrnutí dotazníkového šetření	58
5.4	Návrhy a doporučení	59
	Závěr	61
	Seznam použité literatury	62
	Seznam grafů:	64
	Seznam příloh:	65

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku aktivních střelců, kteří si jako svůj cíl vybrali školní prostředí. Hlavním cílem práce je poskytnout čtenářům povědomí o zabezpečení školních zařízení jako měkkých cílů a dále zhodnotit, zda jsou školy na takové riziko připraveny.

Práce se dále zabývá charakteristikou aktivních střelců, a to jak ze sociálního, tak psychologického profilu. Dále bude v práci představeno hned několik světově známých útoků ve školním prostředí. Mezi tyto případy patří například Sandy Hook Elementary v Connecticutu, Spojených státech, útok na Polytechnickou školu v Kerči, Rusku, střelba ve Winnendenu, Německu a jako poslední Columbine High School, který se dá považovat za jeden z nejbrutálnějších útoků. Co se týče České republiky a problematiky aktivních útočnicků na jejím území, i zde bude pojednáno o incidentech, jako je útok nožem ve Žďáru nad Sázavou nebo útok na učitele na Michelském učilišti.

Dalším záměrem této práce je poskytnout dostatečné informace o tom, jak se při útoku aktivního střelce zachovat. V práci dojde k představení metody U-S-B (uteč, Schovej se, Bojuj), která je považována za klíčový prvek v reakci na tuto nebezpečnou situaci. Autor práce následně věnuje pozornost pojmu „školy jako měkké cíle“, výčtu a způsobům, jak měkké cíle a školy samotné zabezpečit, aby se minimalizovalo riziko jakéhokoliv útoku.

V bakalářské práci je dále probrána problematika, která se týká držení zbraní. Konkrétně se jedná o proces získání zbrojního průkazu v České republice a podmínky, které musí být splněny žadatelem. Následně budou vysvětleny pojmy jako je „krajní nouze“ a „nutná obrana“, a to v souvislosti s použitím střelné zbraně jako prostředkem sebeobrany.

Praktická část obsahuje kvantitativní výzkum, který byl podán na několika vybraných základních a středních školách v městě Jičíně. Cílem tohoto výzkumu je na základě získaných dat od studentů vyhodnotit a interpretovat návrhy a opatření, která by měla později sloužit k ochraně zdraví a bezpečnosti studentů, pedagogů a dalších zaměstnanců.

1 Školy jako měkké cíle

Samotný pojem měkký cíl, nemá přesně danou a jednotnou definici, z toho důvodu byla vybrána jedna z několika možností. Tato definice vychází z dokumentu zvaný Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020 vydanou roku 2017 v Praze Ministerstvem vnitra České republiky. Tato koncepce definuje pojem měkký cíl takto:

„Termínem měkké cíle označujeme objekty, prostory nebo akce charakterizované častou přítomností většího počtu osob a současně absencí či nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům.“¹

Jinak řečeno, měkkými cíli se rozumí veřejně přístupná místa, jako mohou být například parky a obchodní centra, kam může kdokoli vstoupit a kde se nachází velké množství lidí, což je činí zranitelnými vůči útokům a terorismu. Je však nutno podotknout, že cílem ochrany měkkých cílů není chránit měkké cíle samotné, ale osoby, které se v daný moment v daném prostředí nachází.

Tyto prostory, místa a události jsou často cílem teroristických útoků nebo vážných útoků, a to z důvodu, že kvůli velkému počtu osob, které se na daných místech shromažďují, mohou být lidé snadno zraněni nebo dokonce zabiti, čímž se přiláká pozornost jak médií, tak veřejnosti a tím se útočníci dostanou do povědomí nejen obyvatel daného státu, kde se útok stane, ale i do povědomí lidí z celého světa, ke kterým se tato informace dostane. A to je hlavní rozdíl mezi měkkými a tvrdými cíli. Tvrdé cíle jsou pečlivě střežené a chráněné, jakož jsou například státní, bezpečnostní a vojenské objekty, avšak mohou to být i soukromé objekty.²

¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

1.1 Výčet druhů měkkých cílů

Vzhledem k tomu, že jsou měkké cíle velice náchylné na to stát se terčem útoků, je zásadní umět určit co konkrétně spadá pod tento pojem. Každé z uvedených míst či událostí nese svá specifika a rizika. Nicméně společně mají to, že poukazují na zranitelnost společnosti.

1.1.1 Dopravní infrastruktura a prostředky

Násilné útoky na dopravní prostředky a sítě mohou způsobit značné škody, a to nejenom v počtu objektů, ale i v narušení samotné infrastruktury. Kromě toho je mnoho měkkých cílů úzce propojena s dalšími měkkými cíli nebo alespoň jejich částmi. Příkladem toho mohou být nákupní centra, která se nacházejí v prostorách nádraží nebo stanic metra.³

1.1.2 Nákupní centra

Jedná se o jeden z typických měkkých cílů, zejména s ohledem na jejich velmi vysoký provoz a zároveň minimální zabezpečení. V nákupních centrech došlo v minulosti k několika desítkám tragickým incidentům.⁴

1.1.3 Sportovní a kulturní akce

Některé akce, které mají vysokou návštěvnost a zároveň budí zájem médií, jsou považovány za rizikové a žádají si přísná bezpečnostní opatření. Typicky pro Českou republiku jsou to například zápasy hokejového a fotbalového sportu, avšak to mohou být i hudební festivaly.⁵

1.1.4 Školy a školní zařízení

Z důvodů ochrany dětí a jejich důležité roli ve společnosti jsou útoky na školy považovány za velmi zákeřné. Pro školní zařízení je obtížné zajistit absolutní

³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

bezpečnost a jak ukazuje historie, právě z tohoto důvodu jsou terčem útoků jak od samotných studentů, tak teroristů.⁶

1.1.5 Veřejné/státní instituce

Tyto cíle zahrnují úřední budovy, radnice a podobné instituce, které jsou běžně otevřeny pro veřejnost a monotónně navštěvovány lidmi v přesně daných pracovních hodinách, což může pachateli pomoci zjistit, kdy se v dané instituci bude nacházet nejvíce lidí.⁷

1.1.6 Zdravotní zařízení

Jelikož jsou nemocnice veřejná místa, lze se do nich dostat během dne kdykoliv a jsou tak možným cílem útoku, už jen proto, že se ve zdravotních zařízeních nachází mnoho zranitelných pacientů, velké množství ošetřujících a návštěvníků. V rozsáhlých komplexech budov se také nachází sklady chemikálií, které mohou být atraktivní pro možného útočníka.⁸

1.1.7 Obecné příklady měkkých cílů

- Bary, kluby, restaurace a hotely
- Komunitní centra
- Místa s náboženským zaměřením
- Tržiště a obchodní komplexy
- Náměstí a parky
- Turistické památky, muzea a galerie
- Průvody, demonstrace a politická shromáždění⁹

⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

⁷ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

⁸ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

1.2 Ochrana měkkých cílů v České republice

V České republice se věnuje velká pozornost ochraně měkkých cílů a uskutečňují se kroky ke zlepšení této ochrany. Ochrana měkkých cílů je reflektována v bezpečnostních dokumentech, jako jsou Strategie České republiky proti terorismu z roku 2013 a Audit národní bezpečnosti z roku 2016, který byl schválen vládou, která také přijala Protiteroristický balíček, v němž je ochrana měkkých cílů považována za jednu z hlavních priorit.

Hasičský záchranný sbor České republiky se zabývá otázkou měkkých cílů, která se týká ochrany obyvatelstva podle Koncepce ochrany obyvatelstva, jež byla schválena v roce 2013. Informace, které mají význam pro ochranu ústavního pořádku, ekonomické zájmy, bezpečnost a obranu země, jsou shromažďovány a vyhodnocovány zpravodajskými službami, které spolupracují s Policií České republiky.

Odborníci v akademickém i praktickém prostředí se již dříve věnovali problematice ochrany měkkých cílů a vzniká tak mnoho odborných prací, které se zaměřují na různé trendy, bezpečnostní opatření a ochranu konkrétních typů měkkých cílů. Na přelomu let 2016 a 2017 byla vydána Česká technická norma, která se zabývá prevencí kriminality ve školách a školních zařízeních a Ministerstvo vnitra vytvořilo metodiku s názvem Základy ochrany měkkých cílů.

Strategie České republiky proti terorismu se soustředí na prevenci závažných násilných útoků, zejména se zaměřuje na ochranu jednotlivců, a ne pouze majetku. Je určena pro všechny subjekty, které by mohly být v ohrožení teroristy, extrémisty, jednotlivci s vlastní motivací nebo duševní poruchou. Tyto zásady lze aplikovat na jakoukoli organizaci nebo budovu zahrnující školy, firmy, veřejná zařízení a domácnosti.

Metodika se zaměřuje na prevenci těchto útoků a minimalizaci škod, pokud k nim dojde, avšak samotný zásah proti útočníkovi zůstává v rukou státních, místních nebo soukromých bezpečnostních složek. Pro koordinaci aktivit při mimořádných událostech existuje řada postupů, jako například "STČ 09/IZS Zásah složek IZS u mimořádné události s velkým počtem zraněných osob" a "STČ 14/IZS Amok – útok aktivního střelce".

Ministerstvo vnitra zavedlo telefonní linku Hotline pro vlastníky a poskytovatele měkkých cílů a pořadatele velkých akcí. Dále spolupracuje s dalšími ministerstvy a organizacemi pořádajícími velké akce, jako jsou Český svaz ledního hokeje a Fotbalová asociace, obce a kraje. Ministerstvo stále spolupracuje s židovskými organizacemi, když uzavřelo Memorandum o spolupráci při zajišťování bezpečnosti pro židovské komunity spolu s Policejním prezídiem České republiky a Magistrátem hlavního města Prahy.¹⁰

1.3 Způsoby, jak ochránit měkké cíle v České republice

1.3.1 Metodické vědění a vzdělání

Ochrana měkkých cílů v České republice, by se dal označit za relativně nový obor. Vzhledem k tomu je nezbytné, aby byly příslušné znalosti z této disciplíny rozšiřovány. Tyto znalosti mají klíčový význam pro prevenci útoků na měkké cíle, zahrnující analýzu hrozeb plánování reakcí a detekci podezřelého chování. Kvalifikovaná reakce je významná v samotném průběhu případného útoku, jelikož správné kroky mohou zachránit mnoho lidských životů. Hlavní roli v celostátním metodickém vedení zastává Ministerstvo vnitra. Jeho hlavním cílem je maximálně rozšířit základní znalosti o ochraně měkkých cílů mezi představiteli v České republice i širokou veřejností prostřednictvím poskytování relevantních kurzů, které jsou řádně organizovány právě Ministerstvem vnitra.

1.3.2 Podpora z dotací

Aby se zlepšila kvalita bezpečnosti měkkých cílů, je často potřeba investovat značné finanční prostředky. Proto byl navržen systém dotací, který by motivoval vlastníky a správce těchto objektů k lepší přípravě na možné útoky. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již zavedlo dotace na podporu škol a školních zařízení.

¹⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Metodika – Základy ochrany měkkých cílů [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

Vláda České republiky navrhuje, aby Ministerstvo vnitra společně s dalšími ministerstvy – školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, dopravy, obrany, průmyslu a obchodu a zdravotnictví – vypracovaly materiály s návrhy na vytvoření dotací. Tyto materiály by měly obsahovat jasnou specifikaci úloh jednotlivých ministerstev, přičemž hlavní metodickou roli by vedlo Ministerstvo vnitra a ostatní ministerstva by měla určovat podmínky a příjemce dotací.¹¹

1.3.3 Spolupráce, komunikace, výměna informací a sdílení praxe

Ministerstvo vnitra plánuje vytvořit trvalý poradní výbor pro ochranu měkkých cílů, který bude složen z pevných členů ze státních institucí a dobrovolných členů z odborné veřejnosti. Tento výbor bude sloužit jako platforma pro pravidelnou komunikaci a výměnu cenných informací o ochraně měkkých cílů, sdílení osvědčených postupů a konzultaci s odborníky.

Dále se plánuje vytvořit systém pro posílání varování ohledně bezpečnostní situace a incidentů vybraným stranám, což zkvalitní efektivitu a rychlost reakce na bezpečnostní opatření a zvýší informovanost o situaci.

1.3.4 Přístup Policie České republiky k ochraně měkkých cílů

Policie České republiky je klíčová při ochraně měkkých cílů. Její hlavním úkolem je zasáhnout proti násilnému útoku, což měkký cíl sám jen těžko zajistí. Policie České republiky je zodpovědná za zjištění této činnosti v souladu se zákonem, avšak její role nekončí toliko u zásahu proti násilnému útoku. Policie České republiky také hraje důležitou roli při přípravě opatření spolu s měkkými cíli, Předem navázané kontakty mezi Policií České republiky a odpovědnými pracovníky měkkých cílů umožňují oběma stranám být připraveny na situaci, kdy bude zásah Policie České republiky nutný.

V této fázi plní Policie České republiky roli poradce pro měkké cíle, které tuto pomoc potřebují. Pokud bezpečnostní situace vyžaduje zintenzivnění ochrany měkkých cílů, Policie České republiky provede zvýšený dohled

¹¹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>

1.4 Specifika škol a školských zařízení jako měkkých cílů

Plánování výstavby škol a školských zařízení nese v sobě důležitý úkol – minimalizovat rizika spojená s nevhodným chováním a trestnou činností v prostředí školních budov. Tento proces však neznamena pouze chladný a strohý pohled na architektonické plány, nýbrž vyžaduje citlivý přístup a uvědomění si specifických potřeb každé lokality. V kapitole "Specifika škol a školských zařízení jako měkkých cílů" jsou zdůrazněny faktory, které hrají klíčovou roli ve výstavbě a plánování bezpečných škol. Tímto způsobem je zajištěna širší perspektiva při plánování školního areálu a jeho bezpečnosti. Důležité je nejenom brát v úvahu technická opatření, ale také vnímat konkrétní kontext dané lokality a komunity.

1.4.1 Plánování výstavby

V tomto procesu je zásadní zahrnout sociální faktory a pestrost druhů kriminality, aby bylo možné navrhnout prostředí, které minimalizuje rizika spojená s trestnou činností. Výběr vhodné lokality pro školu nespočívá jen ve finančních možnostech, ale zahrnuje také urbanistické a revitalizační požadavky dané oblasti. Rizika spojená s kriminalitou a rizikovým chováním jsou značně závislá na konkrétní lokalitě, což znamená, že i ochrana proti nim musí být specifická.

Index kriminality v dané oblasti a vzdálenost od míst veřejného shromažďování jsou významné faktory, které lze zohlednit při výběru lokality pro školu. Navíc, okolí místa hraje důležitou roli – blízkost vodních toků či nerovnosti v terénu mohou ovlivnit bezpečnostní opatření. Přítomnost záchranných a bezpečnostních složek v lokalitě je rovněž klíčová pro rychlou reakci v případě nebezpečí.¹²

1.4.2 Posuzování rizika

Hodnocení rizika v prostoru, kde má být škola postavena, je klíčové pro navržení účinných bezpečnostních opatření. Toto hodnocení by mělo obsahovat analýzu potenciálních příležitostí pro trestnou činnost, které by mohly vzniknout po

¹² ČSN 73 4400. *Prevence kriminality: řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metodologii a státní zkušebnictví, Srpen 2016.

dokončení školního komplexu. Pouze tak lze přizpůsobit plánování tak, aby byla maximálně minimalizována možnost vzniku kriminality.¹³

1.4.3 Rozvrhnutí školy

V případě nové výstavby nebo renovace škol je klíčové zohlednit principy udržitelného stavitelství a umístění školy v rámci okolní infrastruktury. Spojující budovy školy mohou zvýšit bezpečnost a umožnit lepší dohled nad areálem. Přesto by se spoléhat pouze na přirozený dohled nemělo, protože to není dostačující. Bezpečnostní opatření by měla být přímo zahrnuta do plánů.

1.4.4 Vnější prostory škol

Bezpečný pohyb osob mezi školou a okolními zařízeními je klíčovým prvkem. Vytvoření bezpečných cest a tras pro pěší i cyklisty, včetně propojení s venkovními sportovišti, je nezbytné pro minimalizaci rizik. To vyžaduje pečlivé plánování, které zohlední také urbanistické aspekty dané lokality.

1.4.5 Školy rozděleny do více budov

Možnost spojení různých budov školy do jednoho komplexu má své výhody i nevýhody. Spočívá v lepším dohledu nad areálem, ale současně vyžaduje vyvážený přístup k bezpečnostním opatřením. Rozhodující je architektonický plán, který minimalizuje pohyb mezi budovami a tím snižuje riziko neoprávněného vniknutí.

1.4.6 Vnitřní prostory školy

Bezpečnost vnitřních prostorů je stejně důležitá jako vnější bezpečnost. Prostory školy mohou být sdíleny s veřejností, což vyžaduje citlivé plánování. Oddělení prostorů využívaných veřejností od těch využívaných k výuce je nezbytné. Architektonické řešení vstupů musí podpořit tuto separaci a zároveň umožnit snadný přístup pro všechny.

¹³ ČSN 73 4400. *Prevence kriminality: řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metodologii a státní zkušebnictví, Srpen 2016.

1.4.7 Lokalizace školy

Umístění školy poblíž hranice pozemku a nasměrování jejích segmentů směrem k veřejnému prostranství zvyšuje přirozený dohled a tím i bezpečnost. To však nesmí být na úkor bezpečnosti školního areálu.¹⁴

Plánování výstavby škol a školských zařízení se zaměřuje na snížení rizik spojených s trestnou činností a nevhodným chováním v prostředí školního prostoru. Tento proces vyžaduje citlivý přístup a uvědomění si specifických potřeb každé lokality. Kapitola "Specifika škol a školských zařízení jako měkkých cílů" zdůrazňuje klíčové faktory pro výstavbu a plánování bezpečných škol.

Plánování by mělo zahrnovat sociální faktory a rozličné druhy kriminality, aby se vytvořilo prostředí s minimálním rizikem trestné činnosti. Volba lokality nespočívá jen ve financích, ale zohledňuje i urbanistické požadavky a revitalizaci. Hodnocení rizika je klíčové pro adaptaci plánů a minimalizaci rizikových faktorů.

Optimalizace rozvržení škol je také zásadní. Propojení budov může zvýšit dohled, ale bezpečnostní opatření by měla být součástí plánování. Bezpečný pohyb mezi školou a okolními zařízeními je rovněž důležitý. Vnitřní prostory školy by měly oddělit veřejné prostory od těch určených pro výuku.

Kapitola zdůrazňuje výhody i nevýhody spojení budov do komplexu a význam lokalizace poblíž veřejných prostranství. Komplexní plánování, zahrnující technické, urbanistické a sociální aspekty, je klíčem k minimalizaci rizik a zajištění bezpečného školního prostředí pro všechny zúčastněné.

2 Aktivní střelec ve školním prostředí

Případy aktivních střelců vykazují alarmující trend nejen v zahraničí, ale i v České republice. Je třeba opustit pocit nekonečného bezpečí a začít pohlížet na takové bezpečnostní situace realisticky a připustit si, že je možné, že se budou takové

¹⁴ ČSN 73 4400. *Prevence kriminality: řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metodologii a státní zkušebnictví, Srpen 2016.

události opakovat a bude jich přibývat. V následujících podkapitolách budou probrány útoky aktivních střelců.

2.1 Charakteristika aktivního střelce

Jednou z hlavních charakteristik aktivního střelce je především to, že jde o nebezpečného a zákeřného útočníka, který může zaútočit na základně pečlivě propracovaného plánu nebo pouze v reakci na velice stresovou situaci.

Aktivního střelce lze popsat dle dokumentů, které byly vytvořeny Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru. Název tohoto souboru je Amok – útok aktivního střelce STČ 14/IZS. Definice zní takto „Aktivní střelec je nebezpečný pachatel, který volil použít zbraně proti jiným osobám k dosažení svých cílů. Obvykle jde o jednotlivce, může se ale také jednat o skupinu pachatelů. Nemá zábrany pro jakékoliv chování s cílem zabít nebo zranit co největší počet osob.“¹⁵

K incidentu aktivního střelce může dojít v různých prostředích, jako jsou školy, pracoviště, nákupní střediska nebo jiná veřejná prostranství. Motiv střelce může být různý, od osobní zášti až po politické nebo ideologické pohnutky. Cílem aktivního střelce je zranit nebo zabít co nejvíce osob a s tím také přivodit strach a paniku. Je to osoba ozbrojena střelnou zbraní, kterou hodlá použít proti jiným lidem, a přitom nehledí na svůj vlastní život. Včasné odhalení útočníka je téměř nemožné, jelikož samotný útočník se o tomto cíli spíše nikomu nesvěřuje. Je možné, že se útočník inspiroje na základně jiných útoků aktivního střelce, ale toto je pak možno dohledat v materiálech útočníka, pokud si tento akt předem naplánoval.¹⁶

Ve většině případů je pachatel bez jakéhokoliv záložního plánu, není ani připraven vyjednávat o případném vzdání se či propuštění rukojmí, jelikož se většinou

¹⁵ *Katalogový soubor typové činnosti STČ 14/IZS: AMOK – útok aktivního střelce*. 2014. Ministerstvo vnitra generální ředitelství HZS ČR, odbor IZS a výkonu služby. Praha, 2014.

¹⁶ Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat. In: *Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat*. Elsevier The Boulevard, Langford Lane, Kidlington, Oxford OX5 1GB, UK ; 225 Wyman Street, Waltham, MA 02451, USA: Butterworth-Heinemann, 2015, s. 7-9. ISBN 978-0-12-802784-4.

nevzdává. Cílem, jak již bylo uvedeno, je především zabít co nejvíce lidí, a to, než je někdo zpacifikuje nebo sami nespáchají sebevraždu. Proto je čas při takovém útoku důležitou jednotkou a každá vteřina může znamenat, zda někdo přežije či nikoliv. Reakce na takový incident pak vyžaduje rychlou a koordinovanou reakci policejních složek a dalších záchranných orgánů. Ta může zajistit danou oblast, evakuovat osoby, které jsou v ohrožení a co nejdříve a nejbezpečněji zneškodnit útočníka.¹⁷

Není snadné přesně definovat zločince patřících do kategorie aktivního střelce. V jednotlivých případech aktivních střelců je možné nalézt určité podobnosti v jejich osobnostech, jelikož majorita těchto útočníků byla v minulosti obětí násilí nebo šikany.

2.2 Psychologie aktivního střelce

Psychologický profil aktivních střelců je komplexní a rozmanitý. Existuje ovšem hned několik společných prvků, které se vyskytují u mnoha pachatelů. Mezi tyto společné prvky přísluší například pocit izolace a sociálního vyloučení, které mohou vést k pocitu frustrace a hněvu. Někteří jedinci pak mohou mít předchozí kriminální záznam nebo mentální poruchy, avšak to neplatí pro všechny aktivní střelce.

Mnoho aktivních střelců trpí depresí, úzkostí a dalšími duševními problémy a mnozí mají tendenci sebe idealizovat se a cítit se jako oběti. Někteří se mohou cítit motivováni extrémními ideologiemi, jako jsou rasové či náboženské extremismy.¹⁸

Tyto faktory mohou přispět k tomu, že aktivní střelec se rozhodne provést masovou střelbu. Nicméně, není možné generalizovat a tvrdit, že všichni lidé, kteří trpí některými z těchto pocitů a stavů, se stávají aktivními střelci. Je důležité si

¹⁷ Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat. In: *Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat*. Elsevier The Boulevard, Langford Lane, Kidlington, Oxford OX5 1GB, UK ; 225 Wyman Street, Waltham, MA 02451, USA: Butterworth-Heinemann, 2015, s. 7-9. ISBN 978-0-12-802784-4.

¹⁸ Speaking of Psychology: Understanding mass violence. *Apa.org* [online]. Washington: American Psychological Association, 2016 [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.apa.org/news/podcasts/speaking-of-psychology/mass-violence>

uvědomit, že aktivní střelec je výjimečnou a neobvyklou osobou a že většina lidí, která trpí depresí nebo úzkostí, nemá zapotřebí způsobovat takové činy.¹⁹

2.3 Útoky aktivních střelců

Po celém světě dochází k desítkám masových střeleb. Tyto útoky si již vyžádaly stovky mrtvých a až tisíce zraněných. Četnost aktivních útoků se po celém světě nebezpečně zrychluje, je tedy velice pravděpodobné a je třeba se obávat možnosti eskalace těchto útoků i na území České republiky.

Tragická povaha jednotlivých útoků závisí především na vybavení střelce či zbraních použitých při útoku a tyto zbraně se neustále vyvíjejí spolu s technologickým pokrokem lidstva, nemluvě o tom, že se dle mého názoru v dnešní době dají zbraně dostat podstatně jednodušeji, než tomu bylo v předešlých letech. Záleží také na výběru místa a času, kdy střelec zaútočí a dále na počtu přítomných osob. Je také důležité brát v potaz, jakou taktiku a provedení útočník zvolí.

2.4 Útoky aktivních střelců ve školním prostředí

Tato problematika je v dnešní době zcela nepřehlédnutelná, jelikož se stále častěji objevují zprávy o tragických událostech, které mají devastující dopad na studenty, pedagogy a jejich nejbližší okolí. Tento druh útoku se vyznačuje nečekaným a násilným proniknutím ozbrojeného jedince do školního prostředí s cílem způsobit co největší škody na majetku ale převážně na životech.

Kapitola se zaměřuje na hodnocení případů útoků aktivních střelců, které se odehrály v různých školních zařízeních. Tímto zkoumáním je možné identifikovat společné rysy, faktory a okolnosti, které mohou mít vliv na vznik takových tragických událostí. Cílem této kapitoly je prozkoumat dynamiku těchto útoků, včetně možných motivací pachatelů, a zhodnotit účinnost existujících bezpečnostních opatření při minimalizaci rizika těchto incidentů.

Analýza těchto případů je zásadní pro posílení preventivních opatření a vytvoření strategií, které by mohly školám pomoci lépe reagovat na potenciální ohrožení.

¹⁹ Speaking of Psychology: Understanding mass violence. *Apa.org* [online]. Washington: American Psychological Association, 2016 [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.apa.org/news/podcasts/speaking-of-psychology/mass-violence>

Pochopení charakteristik a faktorů spojených s těmito útoky umožňuje vypracovat komplexní plány zajištění bezpečnosti, které by mohly chránit životy a zdraví studentů, pedagogů a dalších pracovníků ve školních zařízeních.

2.5 Nejznámější útoky aktivních střelců směřované na školy ve světě

Tento trend nejvíce eskaluje ve Spojených státech amerických, kdy od roku 1999 do současnosti, bylo zaznamenáno celkem 118 incidentů aktivního střelce ve školním prostředí. Od roku 1999 do roku 2022 bylo podle Center for Homeland Defence and Security at Naval Postgraduate School zabito 392 lidí a 1119 jich bylo zraněno.²⁰ Je třeba podotknout, že tyto případy se nedějí pouze ve Spojených státech amerických, ale podobné incidenty již zastihly i další státy světa. V Evropě se útoky aktivního střelce nejčastěji vyskytují v Německu nebo Velké Británii.

Center for Homeland Defence and Security at Naval Postgraduate School se zaměřuje na školy typu K-12, což jsou školy od mateřské školy až po 12. ročník. Do těchto typů škol chodí přibližně 85 % studentů, kterým je v rozmezí 5 až 18 let.²¹

V této části bakalářské práce dojde k uvedení celkem čtyř příkladů ze světa, kde došlo k útokům v prostorách škol.

2.5.1 Sandy Hook Elementary – Connecticut, Spojené státy

Jeden z příkladů je den 14. prosince 2012 kdy dvacetiletý Adam Lanza, kterému byla v minulosti diagnostikována porucha autistického spektra a úzkostná porucha, na oba tyto stavy mu byly předepsány léky, zabil svou matku, od které následně vzal klíče od auta a vyrazil směrem k základní škole Sandy Hook. Ve škole byl zaveden nový bezpečnostní systém, který měl za účel to, aby každý, kdo chtěl vejít do školy musel zazvonit a následně mohl vejít. Avšak Lanza si cestu do školy prostřílel. V momentě jeho příchodu do prostoru školy se na chodbu mezi prvními dostaly ředitelka a školní psycholožka, obě byly ihned zabity. Jako další za nimi šla zástupkyně ředitelky, která byla zraněna.

²⁰ A Timeline of School Shootings Since Columbine. *Security.org* [online]. Brooklyn: Security.org a Centerfield Media Company, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.security.org/blog/a-timeline-of-school-shootings-since-columbine/>

²¹ Co je vzdělávání K-12?. *Cs.alinks.org* [online]. Wales: ThemeZee, 2022 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://cs.alinks.org/what-is-k-12-education/>

První volání na tísňovou linku přišlo okolo 9:30. Policie a záchranné služby dorazili zhruba za pět minut. Lanza vniknul do třídy, kde zabil suplující učitelku a s ní také 14 dětí a asistentku učitelky. Následně vstoupil do další třídy, kde taktéž zabil učitelku a její asistentku a spolu s nimi dalších 6 studentů. Poté Lanza spáchal sebevraždu, čímž ukončil krveprolití, které trvalo zhruba 11 minut. Tento čin si vyžádal celkem 26 obětí.²²

2.5.2 Polytechnická škola v Kerči, Rusko

Na Krčské univerzitě došlo k incidentu střelby, kde byl aktivním pachatelem osmnáctiletý student čtvrtého ročníku téže školy. Vladislav Igorjevič Rosljakov, který nastoupil na školu v roce 2015, se stal útočníkem. Již dříve měl Vladislav prokazatelné psychické obtíže, které vedly jeho matku k několika návštěvám u psychiatra. Během těchto konzultací byla u Vladislava diagnostikována deprese a záchvaty úzkosti. Navíc byl znám svými agresivními projevy ve škole, kdy se opakovaně dostával do konfliktů a rvaček se spolužáky.

V průběhu daného období začal Vladislav projevovat zájem o zbraně a výbušniny, což v něm vyvolalo touhu prozkoumat tuto problematiku detailněji. Spojil se s veterány online, kde získal informace týkající se výroby bomb a manipulace se střelnými zbraněmi. Vladislav často nosil do školy bajonet útočné pušky Kalašnikov nebo lovecký nůž. Jeho záliba ve střelných zbraních ho rovněž přivedla k účasti na aktivitách spojených s airsoftem.²³

Dne 17. října 2018 došlo k útoku a z kamerového záznamu víme, že Vladislav vnikl do budovy kolem 11:45 zadními dveřmi, aby se tak vyhnul bezpečnostnímu rámu. Měl u sebe dva černé batohy, ve kterých byly pušky, munice, improvizované bomby a Molotovův koktejl.²⁴ Nejprve zašel do školní jídelny, kde nastražil předpřipravenou bombu. Poté zamířil do druhého podlaží školy, kde se se nacházela ředitelna, avšak ta byla prázdná.

²² Sandy Hook Elementary School shooting. *Britannica* [online]. Chicago: Encyclopædia Britannica, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Sandy-Hook-Elementary-School-shooting>

²³ Airsoft – Jedná se o simulovanou vojenskou hru, při které se využívá airsoftových zbraní na střelení plastových kuliček, v některých případech lze zakoupit přesné repliky reálných zbraní. Zbraně jsou sestaveny tak, aby měli bezpečnou nárazovou energii, než má skutečné střelivo.

²⁴ Molotovův koktejl – Je ručně vyrobená improvizovaná zbraň, skládající se z lahve naplněnou hořlavou tekutinou a látkou v hrdle, koktejl slouží k podpalování cílů či založení požáru.

Poté rozpoutal ve škole chaos a naprosté peklo. Začal střílet do spolužáků a učitelů brokovnicí, které potkával při tom, když procházel po chodbách a jednotlivých třídách. Při střelbě chladnokrevně střílel na všechny, které potkal. Během střelby vybuchla nastražená bomba v jídelně. První policejní jednotky dorazili na místo zhruba za 10 minut od střelby, a to i přesto, že policejní služebna se nachází nedaleko školy. Policejní jednotka se zprvu domnívala, že se jedná o teroristický útok a pachatelů je více než jeden.

Z tohoto důvodu na místo střelby dorazilo přibližně 200 příslušníků bezpečnostních složek. Avšak střelba ustala dříve, než stihli zasáhnout. Jelikož se Vladislav zastřelil ve školní knihovně. Při prohledávání školy záchranáři našli devatenáct mrtvých a téměř sedmdesát zraněných – jeden z raněných zemřel po převozu do nemocnice. Všechna úmrtí byla způsobena střelnou ranou, zranění způsobil především výbuch hřebíkové bomby. Při útoku zahynulo celkem 21 lidí.²⁵

2.5.3 Střelba ve Winnendenu, Německo

Střelba ve Winnendenu se uskutečnila 11. března roku 2009. Tento útok se odehrál ve dvou německých městech – Winnenden a Wendlingen.²⁶

Střelbu ve Winnendenu měl na svědomí sedmnáctiletý Tim Kretschmer, který byl ročním absolventem školy, na kterou zaútočil. V krátkých zprávách během dne policie popisovala tříhodinový teror, který začal krátce po začátku školního dne.

Útočník zahájil střelbu ve třech třídách školy a zbil devět studentů a tři učitele. Dalších sedm studentů bylo převezeno do nemocnice se střelným zraněním. Několik policistů dorazilo dvě minuty po přijetí prvního tísňového volání, které bylo přijato v 9:33, během hovoru se dispečerovy z telefonu stále ozývaly výstřely. Policie vešla do školy a našla střelce, který na ně začal střílet a následně utekl. Mezitím se střetl s dalšími dvěma učiteli, které následně zabil.

Kretschmerovi se úspěšně podařilo utéct ze školy a uniknout z kampusu. Nedaleko školy zabil zaměstnance psychiatrické kliniky. Hasiči, záchranáři a

²⁵ Útok aktivního střelce na polytechnické škole v Kerči. *Securityoutlines* [online]. KAREL PEŠEK, 2021 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.securityoutlines.cz/utok-aktivniho-strelce-na-polytechnicke-skole-v-kerci/>

²⁶ Masakr ve Winnendenu. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Masakr_ve_Winnendenu

jednotky těžce ozbrojených policistů obsadili školu a uzavřeli malé centrum Winnendenu, kam měl střelec namířeno.

Avšak útočník proklouzl, unesl auto a donutil řidiče odjet do Wendligenu, který je téměř 25 kilometrů daleko. Následně Tim zabil zaměstnance a zákazníka v dealerství Volkswagen, než na něj policie začala střílet. Během této přestřelky byl střelec zasažen do nohy a dva policisté byli zraněni. Když policie pokračovala vpřed a začala se přibližovat ke Kretschmerovi, neměl útěku, a proto se střelil do hlavy.²⁷

2.5.4 Columbine High School

Posledním uvedeným příkladem v této práci je střelba z 20. dubna roku 1999 na střední škole v Coloradu, která se stala jedním z nejvíce zmiňovaných a diskutovaných případů aktivního střelce na škole ve Spojených státech amerických. Jednalo se o dva útočníky, což není příliš obvyklé, jelikož aktivní střelec velmi často útočí sám a o své cíle spíše s nikým nekonzultuje. Oba útočníci byli studenty střední školy, jednalo se o Erica Harrise a Dylana Klebolda, kteří vtrhli do školy s úmyslem zavraždit co největší počet lidí, a to zejména sportovců.

Mělo se jednat o studenty, jenž se svému okolí jeví arogantně a jejich chováním měli jednoho ze střelců šikanovat a zesměšňovat.

Útočníci byli vyzbrojeni poloautomatickými útočnými puškami, brokovnicemi, a dokonce měli i připravenou bombu. Velmi neobvyklé na tomto útoku je, že trval neuvěřitelných 50 minut, zatímco střelba jiných útočníků končí v průběhu několika málo minut.

Vše začalo ve školní jídelně, kde dva útočníci začali chladnokrevně a nevybíravě střílet do dětí. Během pár okamžiků nastala panika a dvojice v jídelně zastřelila celkem dvanáct studentů a jednoho učitele. Během této střelby bylo dalších dvacet čtyři studentů zraněno. Následně proti sobě obrátili své zbraně a oba se zastřelili.

Typickým jevem je to, že většina aktivních střelců pochází z dysfunkčních rodin s nízkým sociálním postavením. Avšak žádný z této dvojice nemá podobný původ.

²⁷ Teenage Gunman Kills 15 at School in Germany. *Nytimes* [online]. Berlín: The New York Times Company, 2009 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2009/03/12/world/europe/12germany.html>

Bylo tomu naopak, oba pocházeli z fungujících rodin a byli velmi inteligentní. Během pozdějšího vyšetřování bylo zjištěno, že Dylan si vedl internetový blog, kde měl naplánované, jak zavraždí několik lidí, které nemá v oblibě. Dokonce byl dohledán jmenný seznam, ten ale bohužel nikdo nebral vážně a byl brán jako nevinný vtíp.²⁸

2.6 Nejznámější případy aktivních útočníků směřované na školy v České republice

Při náhledu do historie lze pozorovat, že Česká republika není ušetřena incidentů spojených s aktivními střelci. I když tato událost nenabývá tak rozsáhlých rozměrů jako v případě Spojených států, zůstává reálnou a závažnou hrozbou, které bychom měli věnovat pozornost. Aktivní střelci se v České republice zatím neobjevili na školním území, ale například v Ostravské nemocnici v roce 2019. Nic méně ve školním prostředí jsem se již setkali s "aktivním útočníkem", což je osoba, jenž k útoku nezvolí střelnou zbraň, nýbrž mohou zaútočit nožem, použít výbušninu, vozidlo nebo jiné prostředky ke způsobení škody. I přesto, že se jedná o odlišné pojmy, jsou si podobné a ve zvládnutí situací, kdy se objeví aktivní útočník se postupuje obdobně jako v případě aktivního střelce, podle standardů uvedených v souboru Amok – Útok aktivního střelce STČ 14/IZS.

2.6.1 Útok na studenty nožem ve Žďáru nad Sázavou

Dne 14. října 2014 dvacet šest letá Barbora Orlová přichází do šatny Žďárské střední školy v půl osmé ráno. Orlová v těchto místech bezdůvodně bodla nožem studentku do oblasti břicha, šestnácti letý Petr Vejvoda se spolužačky zastal, ale v ten moment ho Orlová bodla do oblasti hrudníku, bohužel na následky toho bodného zranění následně umírá. Orlová si vzala další studentku jako rukojmí.²⁹

Během toho na místo dorazil policejní vyjednávač a nabídl sebe za dívku, když se zdařila výměna vyjednávače za dívku, vyjednávač byl zraněn. Později dorazila na místo zásahová jednotka a následně po několika minutách se vyjednávačům

²⁸ Columbine Shooting. *History* [online]. London: A&E Television Networks, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/1990s/columbine-high-school-shootings>

²⁹ Petr Vejvoda. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_Vejvoda

podářilo vyjednat pēči pro poranēnou studentku a bēhem tohoto pŕedání byla Barbora Orlová s použitím donucovacích pŕostředkŕ zatčena.³⁰

2.6.2 Útok na učitele na Michelském učilišti

Tento útok se stal 31. 3. 2022, kdy ŕák Michelského učilišti na Praze 4 zaútočil na svého učitele mačetou. Výsledkem tohoto útoku byla smrt daného učitele, ačkoli se ho pŕivolaní záchranáři snažili resuscitovat.³¹

Následně útočník ze školy utekl, avšak policie ho následně dopadla. ŕák následně uvedl, že na kantora zaútočil, jelikož ho pŕed třídou ponižoval a dál tento nátlak nevydržel, proto se uchýlil k výše zmínēnému činu.³²

3 Opatŕení k zajištiění bezpečnosti škol a školských zaŕízení a ke zvýšení pŕipravenosti na pŕípadný útok

Opatŕení k zajištiění bezpečnosti škol a školských zaŕízení a ke zvýšení pŕipravenosti na pŕípadný útok jsou klíčové pro ochranu škol a celkovē mēkkých cílŕ. Tato část se zamēřuje na fyzické, elektronické a mechanické prvky bezpečnostního systému.

Fyzická bezpečnost zahrnuje kontrolu vstupu a obchŕzky bezpečnostního personálu, kteří musí být kvalitně vyškoleni pro detekci možných hrozeb. Elektronické prvky, jako kamery, umožňují sledování prostor a detekci podezŕelých aktivit. Poplachové a tísňové systēmy signalizují narušení perimetru. Rentgenová zaŕízení kontrolují pŕedmēty v zavazadlech.

Pŕístupové systēmy omezují pohyb nepovolanych osob, ačkoli nejsou efektivní proti aktivním útokŕm. Mechanické prvky zahrnují bezpečnostní dveŕe, okna a

³⁰ ŕena s nožem pobodala ve škole studenty. Šestnáctiletý hoch zemŕel. *Idnes* [online]. Praha: MAFRA, 2014 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/pobodani-na-obchodni-akademii-ve-zdare-nad-sazavou.A141014_090808_jihlava-zpravy_mv

³¹ Po útoku mačetou na učilišti v Praze 4 zemŕel učitel. Policie podezŕelého dopadla, je to student školy. *Irozhlás* [online]. Praha: Český rozhlas, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/utok-maceta-praha-4-ucitel-stredni-skola_2203311245_ako

³² Zmasakrování učitele mačetou v Praze pŕedcházela studijní neúspěch učně. *Novinky* [online]. Praha: Borgis, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-zmasakrovani-ucitele-macetou-v-praze-predchazel-studijni-neuspech-ucne-40392366>

turnikety. Bezpečnostní dveře a okna odolávají výbuchům a střelbě. Turnikety regulují vstup a výstup.

Výběr a propojení těchto prvků je nezbytné pro účinné zabezpečení. Je důležité, aby obsluha byla vyškolená pro správné použití a reakce na nežádoucí situace. Kvalita systému není klíčová, spíše jeho funkčnost v celkovém bezpečnostním rámci.³³

3.1.1 Fyzická bezpečnost

V rámci této kapitoly bude věnována pozornost bezpečnostnímu personálu a ostatním pracovníkům, kteří zajišťují fyzickou bezpečnost. Bezpečnostní pracovníci plní klíčovou úlohu implementací různorodých opatření a prováděním kontroly vstupů a perimetru. Jejich kvalifikované proškolení a schopnost komunikace má rozhodující vliv na efektivní reakci vůči potenciálním hrozbám. Ostatní pracovníci, jako vrátní, školníci nebo učitelé, zaujímají významné místo v rámci celkového bezpečnosti.

3.1.1.1 Bezpečnostní pracovníci

Fyzická ochrana zahrnuje aktivity, které provádějí bezpečnostní pracovníci, jako je kontrola vstupu do budovy, kontrola perimetru v rámci pochůzek a obsluha bezpečnostních technologií v daném zařízení. Pro zajištění účinné ochrany objektu, je důležité, aby bezpečnostní pracovníci byli kvalitně vyškoleni, aby tak mohli předcházet možným hrozbám, včas zajišťovali rizika a obratem reagovali na případné nebezpečí. Pro zajištění konzistentní kvality práce by měli pracovníci postupovat dle standardizovaných postupů, které by měly být vytvořeny pro každý specifický prostor a pravidelně revidovány a případně rozšiřovány. Tyto postupy zahrnují jak běžné aktivity, tak postupy pro situace, které nejsou tak obvyklé. Postupy pro bezpečnostní incidenty jsou značně stručné a musí tak být doplňovány o taktický trénink, kromě toho je esenciální komunikace, jelikož je

³³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Metodika – Základy ochrany měkkých cílů [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

základním nástrojem bezpečnosti. Proto by výcvikový program pro bezpečnostní personál měl zahrnovat školení v oblasti asertivity a krizové komunikace.

3.1.1.2 Ostatní pracovníci

Ostatní personál zahrnuje pracovníky organizace, kteří se primárně nevěnují bezpečnosti, ale jsou začleněni do organizační struktury a mohou se podílet na zajištění bezpečnosti. Mezi takové pracovníky patří například vrátní, školníci, pořadatelé akcí, učitelé, uvaděči nebo pracovníci úklidu. Je však třeba zdůraznit, že zvláštní roli hraje management organizace, který by měl být vycvičen zejména pro koordinaci potřebných kroků v případě bezpečnostního incidentu.³⁴

3.1.2 Elektronické prvky

Elektronické bezpečnostní prvky hrají významnou roli v ochraně institucí a zařízení. Tato sekce popisuje různé prvky, které zahrnují kamerový systém, poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, rentgen a přístupové systémy. Tyto technologie umožňují sledovat prostor, identifikovat neoprávněné vniknutí a detekovat potenciální hrozby. Efektivní nasazení těchto prvků vyžaduje proškolený personál pro správnou obsluhu a zpracování dat.

3.1.2.1 Kamerový systém

Vizualizační kamerový systém je k dispozici pro sledování vnitřních i vnějších prostor a zachycení osob a aktivit v nich. V případě potřeby mohou kamery být neustále sledovány bezpečnostním personálem nebo vrátným, avšak lze je také použít jako záznamové zařízení pro budoucí použití. Pokud instalace kamer v daném prostoru není možná, je vhodné prioritně umístit kamery na monitorování vstupů. Počet kamer je třeba zvážit v závislosti na počtu pracovníků, kteří se jimi budou zabývat. Je vhodné používat pohybové kamery, které při pohybu spustí režim zapnutí monitoru, tak aby upoutaly pozornost dispečerů. Při instalaci kamer je nutné dbát na to, aby snaha zachytit všechno nepřinášela naopak problémy se snížením kvality záznamu. Moderní kamerové systémy nabízejí užitečné analytické funkce, jako je například detekce obličejů nebo rozpoznání podezřelých

³⁴ KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

aktivit, avšak používání těchto funkcí vyžaduje kvalifikované vyhodnocení obsluhou.

3.1.2.2 Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy

Dříve zabezpečovací a tísňové systémy, které jsou nyní označovány jako poplachové zabezpečovací a tísňové systémy slouží hlavně k identifikaci neoprávněného nebo násilného vniknutí do objektu nebo perimetru. Tyto systémy jsou rozděleny na několik typů: perimetrické, plášťové, prostorové a předmětové. Jsou k dispozici různé druhy čidel, například senzory pohybu, otevření oken a dveří, lámání skla a přelézání plotu. Tyto systémy mohou být propojeny přímo s ústřednou v objektu, nebo být odeslány pomocí SMS na mobilní telefon či přijímány do dohledového a poplachového přijímacího centra.

3.1.2.3 Rentgen

Rentgenové zařízení se využívá při vstupní kontrole k detekci zbraní, bomb a dalších výbušnin v zavazadlech. Rentgenové snímání se provádí v kombinaci s detekcí kovů. Pro efektivní využití rentgenového systému je nezbytné mít k dispozici školenou obsluhu.³⁵

3.1.2.4 Přístupové systémy

Systémy pro přístupovou kontrolu a evidenci docházky plní nejenom účel evidence, ale taktéž pomáhají omezit přístup nepovolaných osob do objektu a omezují jejich pohyb v rámci daného objektu. Tyto systémy využívají čipů, karet nebo biometrických detekčních zařízení, která jsou účinná proti běžné kriminalitě a vandalství, ale nejsou vhodná pro situace, kdy dochází k aktivnímu útoku.

3.1.2.5 Detektory kovů

Detekční přístroje kovů se obvykle vyskytují ve dvou variantách, buď jako rámy anebo jako ruční zařízení. Toto zařízení slouží ke kontrole předmětů, které přináší osoby do prostoru a slouží k detekci kovových částí zbraní a kovových součástí výbušnin. Detektory kovů však nejsou efektivní při detekci nekovových zbraní a nekovových součástí bomb, zejména samotných výbušnin. Kontrola pomocí

³⁵ KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

detektoru kovů může být prováděna i namátkově, nicméně k úspěšnému využití je nutné, aby byla obsluha tohoto zařízení správně proškolená.³⁶

3.1.3 Mechanické prvky

Mechanickými prvky, hrají klíčovou roli v ochraně institucí a zařízení. Konkrétně se jedná o bezpečnostní dveře, okna, turnikety a betonové blokády. Tyto prvky představují fyzickou bariéru, která má za cíl zamezit neoprávněnému vstupu a zlepšit celkovou bezpečnost prostoru. Při implementaci těchto prvků je nutné zohlednit specifika daného prostoru a dodržet standardy, které zajistí maximální účinnost ochrany.

3.1.3.1 Bezpečnostní dveře

Bezpečnostní dveře s certifikací různých tříd hrají klíčovou roli při ochraně objektů proti násilnému vstupu a zvyšují celkovou úroveň bezpečnosti. Tyto dveře mají schopnost odolat extrémním vlivům, jako jsou výbuchy, střelby a jiné násilné útoky, což je dělá ideálními pro využití v kombinaci s přístupovými a docházkovými systémy. Rám dveří musí být kvalitně zapuštěn do stěny, aby se zajistila maximální účinnost dveří při ochraně proti výbuchu. Doporučuje se zahrnout bezpečnostní dveře již do projektu stavby, protože jejich dodatečná instalace, zejména do historických objektů, může být velmi nákladná a složitá.

3.1.3.2 Bezpečnostní okna

Bezpečnostní okna s různými certifikacemi, která jsou odolná vůči střelbě, výbuchům a prohození předmětů, jsou klíčovým prvkem pro plášťovou ochranu objektu. Pokud nejsou rámy oken kvalitně ukotveny do pevných stěn, jejich účinnost je podstatně snížena. Kromě toho mohou být těžké závěsy účinným způsobem, jak chránit okna před různými druhy útoků, včetně výbuchu.³⁷

³⁶ KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

³⁷ KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

3.1.3.3 Turnikety

Turnikety jsou velmi užitečným prostředkem pro řízení oprávněného vstupu a východu obzvláště v oblastech, kde je třeba kontrolovat celý perimetr nebo plášť objektu. Proti násilnému útoku je důležité, aby turniket nešel překonat jinak než s varováním obslužného personálu. Turnikety jsou zvláště vhodné pro kontrolu odchodu osob z velkých areálů, kde je třeba zabránit neoprávněnému průchodu dveřmi otevřenými odcházející osobou, jako je například přidržení dveří pro cizí osobu. Turnikety jsou často instalovány spolu s čtečkou osobní identifikace pro zajištění dodatečné bezpečnosti.

3.1.3.4 Betonové blokády

Proti neoprávněnému parkování a nájezdu vozidel lze použít různé mechanické zábrany, jako jsou například sloupky, betonové bloky nebo jiné překážky. Materiál, ukotvení a správná vzdálenost mezi jednotlivými zábranami jsou klíčové faktory pro zajištění jejich účinnosti. Důležité je také zabránit možnostem objetí nebo snadného poškození zábran. Při instalaci bloků, které mají zabránit nájezdu vozidel, je třeba brát v potaz různé parametry, jako je hmotnost a rychlost vozidla, aby sloupky splňovaly požadované bezpečnostní normy.³⁸

3.2 Jak se zachovat, pokud se ocitnete v situaci útoku aktivního střelce?

Problematikou aktivního střelce se začala Policie České republiky zabývat v roce 2011. V této době vnikl vzdělávací seminář s názvem „Postup při mimořádných událostech ve školách a školských zařízeních,“ zaměřený na pedagogy a vedení jednotlivých škol. Cílem tohoto semináře bylo seznámit účastníky s případy útoku aktivních střelců ve školách, charakteristikou aktivních střelců a návodem, jak se v takové situaci zachovat a postupovat. Jedním z nejdůležitějších prvků semináře byla včasná identifikace osoby, která by mohla mít v úmyslu zahájit střelbu.

Po tragických událostech ve Žďáru nad Sázavou a v Uherském Brodě v letech 2014 a 2015 se zvýšil zájem o tuto problematiku nejen v oblastní školství, ale i

³⁸ KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>

veřejnosti obecně. V této době Pražská policie reagovala na poptávku ze strany veřejnosti a příkladů policejních sborů z dalších zemí světa a začala pracovat na preventivním videospotu. Tento videospot prezentuje globální koncept takzvaný „cest k přežití.“ Tyto cesty závisí na třech základních bodech: UTÉCT, SCHOVAT SE, BOJOVAT, což odpovídá metodice USB.³⁹

3.3 Uteč, Schovej se, Bojuj

Metodika USB představuje sofistikovanou strategii sebeobranu, která nabízí jedincům široké spektrum možností reakce na potenciální nebezpeční situace a hrozby. Tato strategie vychází z předpokladu, že každá situace ohrožení vyžaduje odlišné reakce a rozhodnutí, a poskytuje tak tři možnosti jednání.

- První možností je útek, který představuje preferovanou strategii v případě, kdy je možnost rychle a efektivně uniknout z místa ohrožení a minimalizovat tak riziko fyzického střetu. Útek zahrnuje aktivní vnímání okolní situace a hledání bezpečného únikového prostoru. Při útěku je doporučeno nechat své osobní věci a cennosti tam kde jsou a pokud to situace dovoluje pomoci s útekem i ostatním. Jestliže se osobě podaří úspěšně utéct měla by varovat ostatní před vstupem do nebezpečné zóny a v bezpečí zavolat na číslo 158.
- V situacích, kdy útek není proveditelný nabízí se druhá možnost – skrýt se. Je třeba najít si vhodné místo k ukrytí, které bude poskytovat ochranu před potenciálním nebezpečím. Skrýt se umožňuje minimalizovat šanci být zpozorován nebo napaden, čímž poskytuje čas na další rozhodování nebo popřípadě vyčkání na pomoc. Při schovávání je důležité mít buď možnost zamknout dveře nebo je zabarikádovat a schovat se za pevné předměty, které by poskytly další možnost ochrany. Pokud u sebe má jedinec mobilní telefon měl by zkontrolovat, že jeho telefon přepnut do tichého režimu, aby případný zvuk neodhalil jeho pozici.

³⁹ PENC, Ondřej a Ladislav BERÁNEK. *Policie.cz: Utíkej, schovej se, bojuj* [online]. Praha: Policie České republiky, 2017 [cit. 2023-07-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>

- Poslední možností v rámci metodiky USB je boj, k fyzickému útoku se ohrožený jedinec uchyluje, když útěk ani skrytí se nepřichází v úvahu a nebezpečí stále přetrvává. Boj zahrnuje různé formy fyzické obrany a techniky sebeobrany, které slouží k odražení útoku a ochraně vlastního života a zdraví. Pokud se ohrožení jedinec ocitne v takové situaci jeho hlavním úkolem je zneškodnit střelce, popřípadě útočníka. Ten jehož život či zdraví je v ohrožení, by měl jednat násilně a rychle, pokud má možnost použít nějaký předmět jako zbraň, měl by toho využít, aby byla jeho obrana co nejvíce efektivní a účinná.⁴⁰

4 Právní regulace držení střelných zbraní v systému prevence útoku aktivního střelce

Z kapitol výše lze jasně vyčíst, že držení střelných zbraní může mít za následek různé formy násilí, včetně aktivní střelby ve školách a dalších místech, která jsou vnímána jako potenciální měkké cíle. Klíčovým aspektem je aktivní dodržování všech bezpečnostních opatření a pravidel, která jsou stanovena zákonem pro držitele zbraní a majitele zbrojního průkazu.

Právní regulace týkající se držení střelných zbraní je nejen stěžejním tématem v České republice, ale i v širším kontextu moderních společností. Každý stát přistupuje k řízení držení zbraní specifickým způsobem. Je ovšem důležité si uvědomit, že i přes tato opatření nemusí být každý potenciální aktivní střelec držitelem platného zbrojního průkazu. Zvláště v době, kdy existuje rozšířený černý trh, může nabytí zbraně i bez legálního povolení reálnou možností. To zvyšuje riziko nedovoleného vlastnictví zbraně a potenciálního zneužití ze strany osob, které by neměly mít k zbraním přístup.

⁴⁰ PENC, Ondřej a Ladislav BERÁNEK. *Policie.cz: Utíkej, schovej se, bojuj* [online]. Praha: Policie České republiky, 2017 [cit. 2023-07-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>

Je tedy nezbytné nejen zdůraznit důležitost přísného dodržování a kontroly právních předpisů týkajících se držení zbraní, ale také posílit opatření ke identifikaci a monitorování osob, které by mohly představovat bezpečnostní riziko. Pouze komplexní a proaktivní přístup k regulaci držení střelných zbraní může efektivně předcházet riziku útoků aktivních střelců, zejména ve školním prostředí, které by mělo být místem zajišťujícím bezpečnost a ochranu všech zúčastněných stran.

4.1 Střelná zbraň

Zbraň, která je zkonstruována tak, aby po výstřelu okamžitě uvolnila energii s požadovaným účinkem na určitou vzdálenost, je označována jako střelná zbraň. U těchto zbraní je hlavním zdrojem energie uvolnění chemické energie, která vzniká hořením střelného prachu u planých zbraní. Plynové zbraně, jakou jsou vzduchovky či větrovky, využívají stlačený plyn nebo vzduch.⁴¹

Rozdělení zbraní a střeliva do skupin:

- A – zakázané zbraně, zakázané střelivo nebo zakázané doplňky zbraní
- B – zbraně podléhající povolení
- C – zbraně podléhající ohlášení
- D – ostatní zbraně

4.2 Získání zbrojního průkazu v České republice

Zbrojní průkaz je veřejnou listinou, která opravňuje fyzickou osobu k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva v souladu s oprávněními stanovenými pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a s rozsahem oprávnění k nošení zbraně nebo provádění pyrotechnického průzkumu podle příslušného oprávnění skupiny F zbrojního průkazu. Doba platnosti zbrojního průkazu je stanovena na pět let.

⁴¹ *Mvcr.cz: 10. ZBRANĚ, STŘELIVO A MUNICE* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021 [cit. 2023-07-31]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>

V případě posudku o zdravotní způsobilosti je možné vydat zbrojní průkaz s omezením kratší než pět let.⁴²

Zbrojní průkaz je vydáván v souladu s právními předpisy a příslušnými nařízeními. Jeho vydání a správa spadá do kompetence příslušných orgánů, jako je Ministerstvo vnitra České republiky a jeho další příslušné odbory. Tyto orgány provádějí přezkum žádostí o zbrojní průkaz, včetně posuzování zdravotní způsobilosti žadatele.⁴³

Zbrojní průkaz je zároveň důležitým nástrojem pro sledování a evidenci držení zbraní a střeliva. Při vydávání zbrojního průkazu je nutné provést registrační proces, který zahrnuje zaznamenání informací o držiteli, druhu zbraně, jejím sériovém čísle a dalších podrobnostech. Tato evidence a registrace zbraní slouží k přesnému sledování držení zbraní a umožňuje příslušným orgánům provádět kontrolu a vykonávat dohled na dodržování bezpečnostních opatření a předpisů.⁴⁴

Druhy zbrojních průkazů členící se do skupin dle typu zbraně, střeliva, účelu a rozsahu oprávnění:

- A – ke sběratelským účelům
- B – ke sportovním účelům
- C – k loveckým účelům
- D – k výkonu zaměstnání nebo povolání
- E – k ochraně života, zdraví nebo majetku
- F – k provádění pyrotechnického průzkumu (speciální licence)

⁴² ČERMÁK, Milan, Luděk KALOUS, Vladimír KRUPKA, Milan MÁDR, Josef PEROUTKA a Zdeněk RIEDINGER. *Bezpečnostní příprava*. Praha: ARMEX PUBLISHING, 2012, 233-239. ISBN 978-80-87451-20-5.

⁴³ ČERMÁK, Milan, Luděk KALOUS, Vladimír KRUPKA, Milan MÁDR, Josef PEROUTKA a Zdeněk RIEDINGER. *Bezpečnostní příprava*. Praha: ARMEX PUBLISHING, 2012, 233-239. ISBN 978-80-87451-20-5.

⁴⁴ Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu v posledním znění

4.2.1 Podmínky, které musí osoba splňovat, aby ji mohl být vydán zbrojní průkaz

Pro získání zbrojního průkazu v České republice je pro danou osobu nutné splnit několik podmínek, které jsou ukotveny v zákoně č. 119/2002 Sb. o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů. Tyto podmínky zajišťují, že držitel zbrojního průkazu vydaného v České republice, je odpovědná a spolehlivá osoba, která je způsobilá držet a užívat střelné zbraně v souladu se zákonem.

1. Místo pobytu na území České republiky: Osoba, která žádá o zbrojní průkaz, musí mít trvalý pobyt na území České republiky.
2. Dosáhnutí předepsaného věku: Minimální věková hranice pro získání zbrojního průkazu se liší dle skupiny zbrojního průkazu. Pro zbrojní průkaz skupiny A, D a E je nutné dosáhnout minimálního věku 21 let, zatímco zbrojní průkaz skupiny B nebo C je minimální věk stanoven zákonem na 18 let. Nicméně je třeba poznamenat, že existují výjimky pro určité skupiny, jako jsou členové sportovních střeleckých spolků, kde se hranice věku může posunout na hranici 15 let nebo studenti lesnických a puškařských škol, kde lze vydat zbrojní průkaz osobě stačí 16 let.
3. Způsobilost k právním úkonům: Osoba musí být způsobilá k právním úkonům, což znamená, že je schopná samostatně uzavírat smlouvy a plnit své závazky.
4. Zdravotní způsobilost: Osoba musí prokázat zdravotní způsobilost k držení a užívání střelných zbraní. Pro tento účel je vyžadován posudek o zdravotní způsobilosti určuje posuzující lékař, u kterého je žadatel registrován k léčebné péči. Kde při změně zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu, je povinen lékař vydat nový posudek a zaslat jej bez odkladu příslušnému útvaru Policie České republiky.
5. Odborná způsobilost: Žadatel o zbrojní průkaz musí prokázat odbornou způsobilost prostřednictvím zkoušky odborné způsobilosti. Tuto žádost

předává příslušnému útvaru policie, po úspěšném vykonání zkoušky žadatel obdrží doklad o odborné způsobilosti. Komisaře zkoušky určuje příslušný útvar policie a náklady spojené s provedením zkoušky hradí žadatel sám.

6. Bezúhonnost: Osoba žádající o zbrojní průkaz musí být bezúhonná, její bezúhonnost prověřuje příslušný policejní útvar, za pomoci opisu z evidence Rejstříku trestů. Při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení dle trestního řádu nebo jiných případů, které vedou k tomu, že se na osobu pohlíží jako na nesouzenou, jako je například amnestie.
7. Spolehlivost: Za spolehlivou osobu se nedá považovat ten, kdo nadměrně požívá alkohol a návykové látky, aby se tak zabránilo nepředvídatelnému jednání a zaručit tak zodpovědný přístup k držení zbraně. Nespolehlivou osobou je ta, která je aktuálně trestně stíhaná za úmyslný trestný čin a ta osoba, která byla hrozbou pro vnitřní pořádek a bezpečnost v posledních třech letech a uznána vinnou za spáchání přestupku v oblastech jako je například používání výbušnin, v oblasti zbraní a střeliva, bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obrany České republiky, občanského soužití a tak dále.⁴⁵

4.3 Použití střelné zbraně jako prostředek sebeobran

Případy, kdy se majitel zbraně a zároveň majitel zbrojního pasu s náležitou skupinou, může bránit svou střelnou zbraní jsou dle zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník krajní nouze a nutná obrana.

- Krajní nouze

Dle zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník §26 se jedná o „čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu

⁴⁵ ČERMÁK, Mgr. Milan, JUDr. Luděk KALOUS, JUDr. Vladimír KRUPKA, Bc. Milan MÁDR, JUDr. Josef PEROUTKA a JUDr. Zdeněk RIEDINGER. *Bezpečnostní příprava*. Praha: ARMEX PUBLISHING, 2012, 233-239. ISBN 978-80-87451-20-5.

chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Avšak nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následkem je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet“.⁴⁶

- o Nutná obrana

Dle zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník §29 se jedná o „čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Avšak nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku“.⁴⁷

Otázka, zda by učitelé měli být aktivní nositelé střelné zbraně ve školním prostředí, přináší nesmírně kontroverzní otázku, která zasahuje do mnoha aspektů veřejného života, bezpečnosti a etiky pedagogické profese. Argumenty, které podporují i odporují této myšlence, jsou složité a vyžadují důkladné zvážení.

Jeden z úhlů pohledů je, že by učitelé mohli být ozbrojeni, jelikož by mohli v krizové situaci rychle reagovat a ochránit své studenty před hrozbou aktivního střelce. Je fakt, že důkladný výcvik a psychologická příprava by umožnila učitelům efektivní zvládnutí krizové situace, tím by se mohla zkrátit doba, kdy na místo útoku dorazí záchranné složky.

Nicméně na druhou stranu, je pravda, že učitelé by měli zastávat primárně funkci zaměřenou na vzdělávání a vytváření bezpečného a podporujícího prostředí pro studenty. Pokud by byli učitelé ozbrojeni, mohlo by to vyvolávat nejistotu a strach u mezi studenty a vlastně by učitelé odbočovali z hlavního pedagogického cíle. Navíc, i s perfektní přípravou, by střet s reálnou krizovou situací mohl vést k nesprávným rozhodnutím, nechtěným následkům a zmatkům.

⁴⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

⁴⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění

Další otázkou je také psychická a emocionální připravenost učitelů nést tíhu odpovědnosti za střelnou zbraň. To může zahrnovat riziko chyb, zneužití zbraně nebo nebezpečného zásahu osob, které nejsou vůbec součástí hrozícího nebezpečí.

Celkově je tato otázka komplexní a má dalekosáhlé dopady. Diskuse by se měla odehrávat s respektem k různým názorům, a to nejen mezi učiteli, ale i rodiči, zákonnými zástupci, odborníky v oblasti bezpečnosti a studenty. Bez ohledu na stanovisko je však zásadní, aby se rozhodnutí dělala s nejvyšší prioritou bezpečnosti a blaha žáků.

5 Praktická část

V rámci praktické části bakalářské práce byl uskutečněn kvantitativní výzkum, jehož cílem bylo posoudit úroveň bezpečnostních opatření a prevence související s možným útokem aktivního střelce na vybraných školách v městě Jičíně. Otázky byly předem podrobeny schválení příslušným pedagogem, s cílem zajistit kvalitu dotazníku, následně byl dotazník zpřístupněn studentům prostřednictvím platformy Bakaláři. Celkově bylo v dotazníku zahrnuto 20 otázek, čtyři otázky směřovaly na údaje o škole a studentovi samotném. Celkem se na výzkumu podílelo 205 studentů ze čtyř škol, z nichž dvě byly základní a dvě střední. Konkrétně se jednalo o Základní školu Poděbradova, Základní školu Železnická 460, Masarykovu obchodní akademii a Lepařovo gymnázium.

Cílem tohoto výzkumu bylo získat komplexní přehled o současné úrovni bezpečnostních opatření na školách a zhodnotit povědomí studentů o problematice aktivního střelce a s ní spojených okolnostech. Dále byla zaměřena pozornost na prevenci psychické pohody studentů s ohledem na možná rizika, která by mohla vyvolat nebezpečné situace. V rámci provedeného výzkumu byly identifikovány potenciální nedostatky v existujících bezpečnostních opatřeních, a mým cílem je předložit návrhy na zlepšení těchto opatření.

Očekává se, že získaná data z tohoto kvantitativního výzkumu budou prakticky využitelná a poskytnou relevantní informace pro zdokonalení bezpečnostních opatření a psychické pohody studentů. Předpokládá se, že tento výzkum přispěje k celkovému pochopení problematiky bezpečnosti na základních a středních školách v městě Jičíně, a umožní, aby byla navržena opatření, která by zvýšila úroveň ochrany studentů a personálu těchto škol proti potenciálním hrozbám ze strany aktivních střelců.

5.1 Metodologie dotazníkového šetření

Cíle šetření:

- Zhodnotit subjektivní pocity studentů ohledně bezpečnosti na škole.
- Zjistit povědomí studentů o existenci bezpečnostních opatření, např. kamerových systémů.
- Zjistit názory studentů na přítomnost kamerových systémů na školním území.
- Posoudit informovanost studentů o termínu "aktivní střelec".
- Zjistit, zda škola poskytuje vzdělávání týkající se první pomoci.
- Hodnotit studentovu psychickou pohodu a pocit podpory ze strany školy.

Dotazník:

Dotazník byl strukturován do 20 otázek. Otázky byly formulovány tak, aby zahrnovaly různé aspekty bezpečnosti, povědomí o bezpečnostních opatřeních a psychickou pohodu studentů. Následně výsledky dotazníků byly interpretovány do grafů, které zobrazují souhrnné výsledky ze všech čtyř škol.

Analýza dat:

Data byla sbírána formou anonymního dotazníkového šetření mezi studenty základních a středních škol. Odpovědi byly kvantifikovány a následně statisticky zpracovány. Pro ověření hypotéz byly použity procentuální výpočty. Výsledky byly prezentovány ve formě grafů.

Výsledky a závěry:

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že většina studentů se na své škole cítí bezpečně. Povědomí o existenci kamerových systémů je však omezené a mnoho studentů by se cítilo bezpečněji, kdyby byly tyto systémy nainstalovány. Překvapivě velký počet studentů nemá informace o pojmu "aktivní střelec" a vzdělání týkající se první pomoci a prevence je ve školách omezené.

Na základě výsledků lze doporučit zvýšení informovanosti studentů o bezpečnostních opatřeních, včetně vzdělávání týkajícího se první pomoci, prevence šikany a bezpečnosti. Dále je důležité zdůraznit podporu psychické

pohody studentů a poskytování dostatečných způsobů, jak se vyrovnat s různými situacemi. Implementace a zlepšení bezpečnostních opatření by měly být prováděny s ohledem na názory a pocity studentů, aby se vytvořilo školní prostředí, které je nejen fyzicky bezpečné, ale také podporuje studentovu psychickou pohodu.

5.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Účast studentů v dotazníku

V následujícím odstavci jsou spojeny čtyři úvodní otázky dotazníku, které uvádí klíčové charakteristiky souboru respondentů, jenž tvořil základ pro provedení kvantitativního výzkumu. Celkem 205 respondentů se zapojilo do výzkumu, získaných ze čtyř různých škol v Jičíně: Základní škola Poděbradova, Základní škola Železnická 460, Lepařovo gymnázium a Masarykova obchodní akademie.

Z uvedeného souboru bylo 135 studentů druhého stupně základní školy, 66 studentů střední školy a 4 studenti víceletého gymnázia. Co se týče rozložení pohlaví respondentů, zapojilo se 114 žen, 85 mužů a 6 respondentů, kteří se identifikovali jako jiné pohlaví. Věkové rozmezí účastníků bylo stanoveno mezi 10 a 20 lety a více.

Otázka číslo 5. Cítíš se na své škole bezpečně?

Tato otázka se týká subjektivního pocitu studentů v souvislosti s bezpečností ve školském prostředí. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že většina studentů se ve škole cítí bezpečně. Na základě výsledků získaných z dotazníkového šetření se tato domněnka potvrdila. Z výsledků plyne, že 90 % dotázaných studentů uvádí, že se ve své škole cítí bezpečně.

Graf 1: Cítíš se na své škole bezpečně?⁴⁸

⁴⁸ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 6. Je ve tvé škole nainstalovaný kamerový systém?

Tato otázka byla zaměřena na povědomí a informovanost studentů o existenci kamenného dohledového systému ve své škole. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že většina studentů nebude mít povědomí o přítomnosti kamerového systému ve své škole. Tato domněnka byla vyvrácena, neboť z výsledků vyplývá, že 59 % dotázaných studentů má povědomí o existenci kamerového systému na své škole. Po následném přezkoumání bylo zjištěno, že se pouze na jedné škole kamery nenachází.

Graf 2: Je na tvé škole kamerový systém?⁴⁹

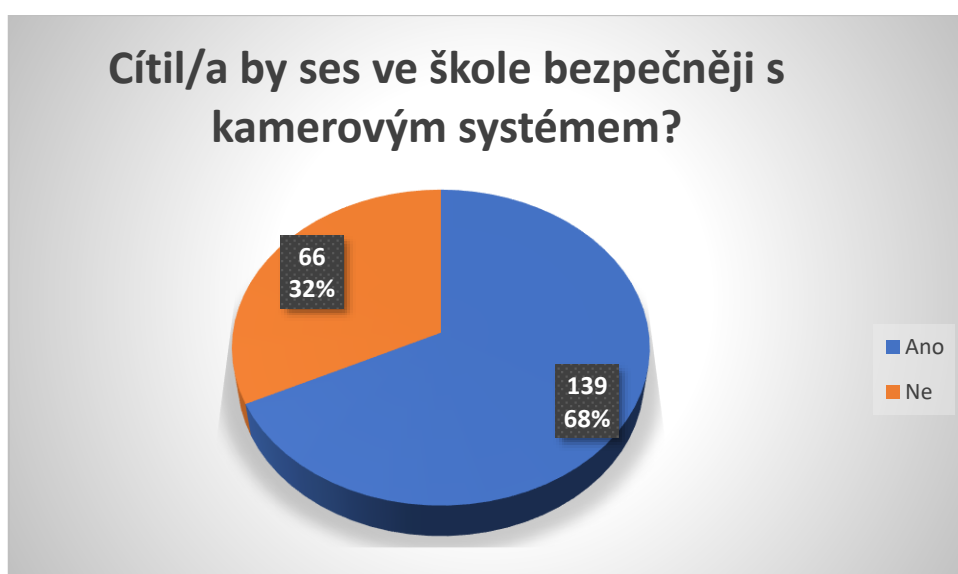

⁴⁹ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 7. Cítil/a by ses ve škole bezpečněji, kdyby ve vaší škole byl nainstalovaný kamerový systém?

V předchozí otázce odpovědělo 68 studentů, že nemají informace o existenci kamerového systému ve své škole. V této části dotazníku byl položen dotaz, zda by se respondenti cítili bezpečněji v případě, že by byl kamerový systém v jejich škole nainstalován. 139 studentů vyjádřilo, že by se cítili bezpečněji. Tato situace potvrzuje domněnku formulovanou následovně: Více než polovina studentů by se cítilo bezpečněji, pokud by byl v jejich škole nainstalován kamerový systém.

Graf 3: Cítil/a by ses ve škole bezpečněji s kamerovým systémem?⁵⁰

⁵⁰ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 8. Víš, co znamená pojem "aktivní střelec"?

Tato otázka směřuje k zjištění, zda studenti znají význam termínu 'aktivní střelec'. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že většina studentů nebude obeznámena s pojmem 'aktivní střelec'. Tento předpoklad se potvrdil, neboť skutečně většina studentů nemá povědomí o významu pojmu 'aktivní střelec'.

Graf 4: Víš, co znamená pojem "aktivní střelec"?⁵¹

⁵¹ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 9. Pořádala někdy tvá škola pro studenty seminář ohledně bezpečnosti nebo připravenosti na aktivního střelce?

Tato otázka směřovala k zjištění, zda škola uspořádala pro studenty seminář zaměřený na bezpečnost nebo připravenost v případě aktivního střelce. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že alespoň polovina studentů se zúčastnila semináře, který se věnuje problematice bezpečnosti nebo připravenosti na aktivního střelce. Avšak tento předpoklad byl vyvrácen, neboť 73 % respondentů, tedy 149 studentů, se nezúčastnilo žádného takového semináře. Dle přezkoumání bylo zjištěno, že se jedna škola o tomto problému zmiňuje v předmětu „Výchova ke zdraví“ a jedna škola tento seminář pořádá jedenkrát za pět až deset let.

Graf 5: Pořádá tvá škola seminář ohledně bezpečnosti?⁵²

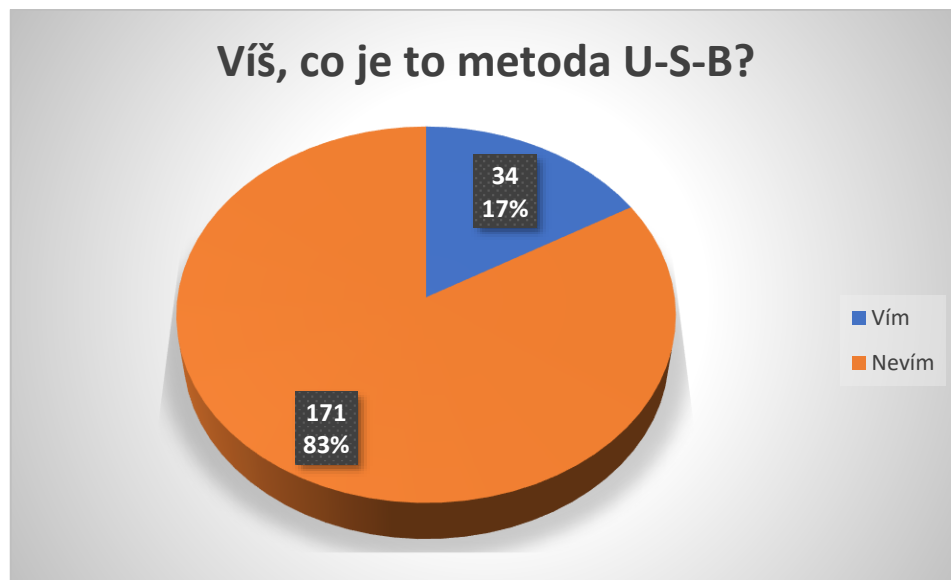

⁵² Zdroj: vlastní

Otázka číslo 10. Víš, co je to metoda U-S-B?

Tato otázka měla za cíl zjistit, zda respondenti mají povědomí o metodě U-S-B, která je klíčovou a základní strategií pro reakci v případě útoku aktivního střelce. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že většina respondentů bude mít povědomí o metodě U-S-B. Nicméně tato domněnka byla vyvrácena, neboť pouze 17 % studentů je obeznámeno s touto metodou.

Graf 6: Víš, co je to metoda U-S-B?⁵³

⁵³ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 11. Víš o nějakém signálu, kterým ti škola dá vědět, že jsi v nebezpečí?

Je klíčové, aby studenti a pedagogové byli informováni o blížícím se nebezpečí a mohli včas zareagovat. Proto by měla škola mít systém signálů, který by včas upozornil na hrozící nebezpečí. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, více než polovina respondentů nebude mít povědomí o existujícím signálu pro oznamování ohrožení. Avšak výsledky kvantitativního výzkumu ukazují, že tento předpoklad není platný, neboť 52 % studentů je seznámeno se signálem indikujícím nebezpečí.

Graf 7: Víš o nějakém bezpečnostním signálu?⁵⁴

⁵⁴ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 12. Cítíš se být v psychické pohodě?

Vzhledem k úzkému vztahu problematiky aktivního střelce k duševnímu zdraví byla položena otázka týkající se psychického stavu respondentů. Výzkumný předpoklad formulován k této otázce zněl takto, alespoň 50 studentů bude uvádět, že se necítí v psychické pohodě. Tato domněnka byla potvrzena, neboť z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že se 64 studentů necítí v současnosti v psychické pohodě.

Graf 8: Cítíš se být v psychické pohodě?⁵⁵

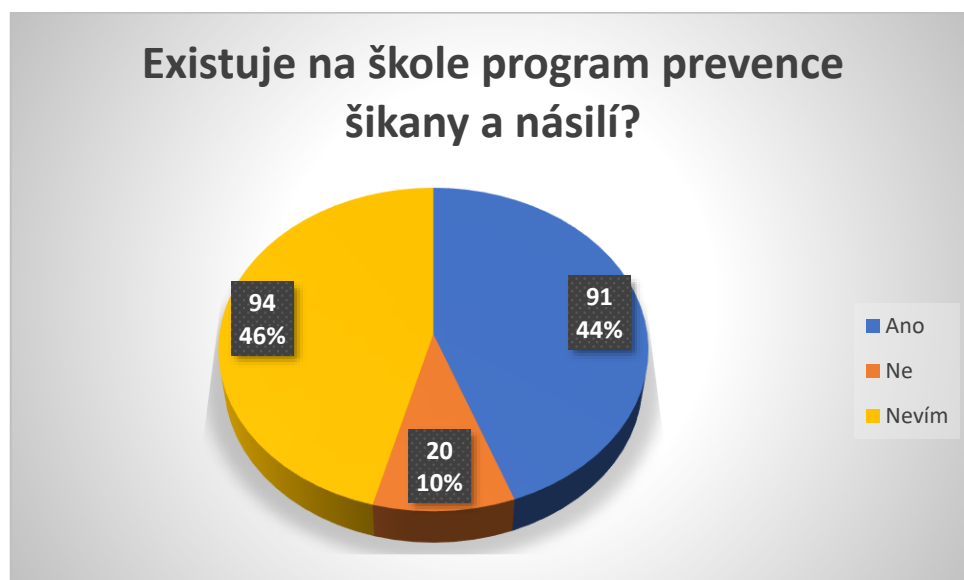

⁵⁵ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 13. Existuje na tvé škole program prevence proti šikaně a násilí mezi studenty?

Jelikož šikana může negativně ovlivnit duševní pohodu studentů, byla položena otázka týkající se existence programu prevence šikany na škole. K této otázce byl formulován předpoklad, že většina studentů nebude informována o existenci programu prevence šikany na jejich škole. Výsledky dotazníkového šetření tento předpoklad potvrzují, neboť 46 % studentů uvedlo, že neví o existenci takového programu, avšak následně bylo zjištěno, že všechny školy, které se zapojily do dotazníkového šetření, takový program na škole mají.

Graf 9: existuje na škole program prevence šikany a násilí?⁵⁶

⁵⁶ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 14. Byl/a jsi někdy obětí šikany?

V návaznosti na předchozí otázku týkající se povědomí o programu prevence proti šikaně. Jak již bylo zmíněno, šikana může negativně ovlivnit psychické zdraví jedince a v extrémních případech může vést až k násilným reakcím vůči spolužákům a pedagogům. Výzkumný předpoklad k této otázce byl, že většina studentů se nestala terčem šikany. Tento předpoklad byl potvrzen, neboť 67 % dotazovaných studentů uvedlo, že nebylo terčem šikany. Přesto je třeba upozornit na závažnou skutečnost, že 33 % z celkového počtu 205 dotazovaných studentů uvádí, že se stalo obětí šikany, což je stále značně alarmující.

Graf 10: Byl/a jsi někdy obětí šikany?⁵⁷

⁵⁷ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 15. Zajímají se někdy učitelé či jiní pedagogičtí/nepedagogičtí pracovníci školy o to, co se ti nebo spolužákům stalo, když jste smutní?

Je klíčové, aby studenti cítili, že na škole mají podporu ze strany pedagogů. S tímto cílem byla studentům položena otázka, zda si všímají zájmu pedagogů o jejich pocity, zejména když projevují smutek. K této otázce byl položen předpoklad, že pracovníci školy projevují zájem o studenty, kteří projevují smutek. Tento předpoklad byl potvrzen, protože 69 % studentů odpovědělo, že pracovníci školy o ně projevují zájem, když se cítí smutní.

Graf 11: Zajímají se pedagogičtí/nepedagogičtí pracovníci o žáky?⁵⁸

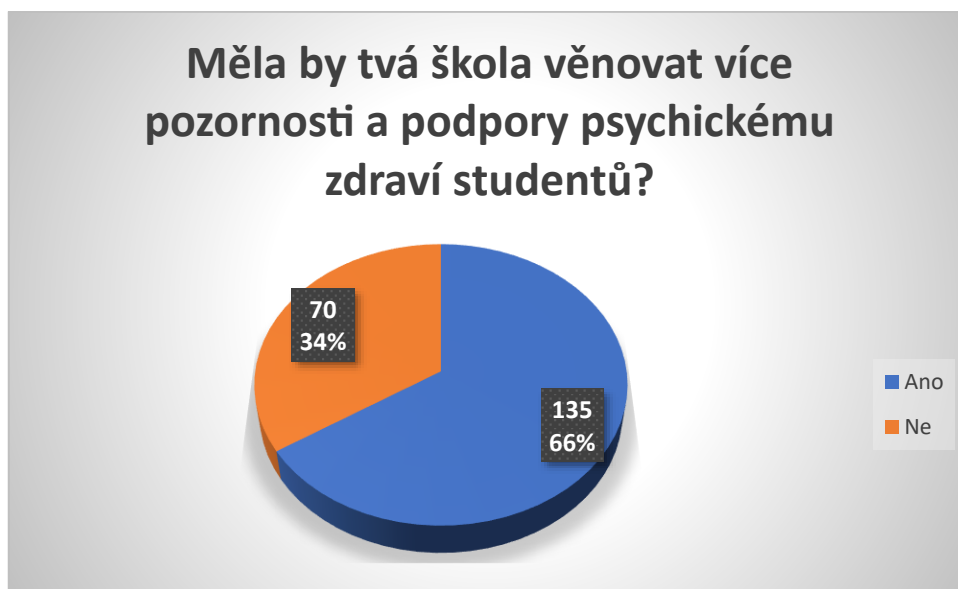

⁵⁸ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 16. Měla by tvá škola věnovat více pozornosti a podpory psychickému zdraví studentů?

Tato otázka směřuje k posouzení názoru studentů na to, zda škola dostatečně dbá o jejich psychické zdraví. Vzhledem k tomu, že dlouhou dobu trávíme ve školním prostředí a potřebujeme se cítit bezpečně a podporováni, je toto téma důležité. Někdy studenti nemají jasno, komu by se měli svěřit se svými problémy, a právě škola by měla poskytovat odpovídající podporu. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, že většina studentů má dojem, že škola dostatečně dbá o jejich psychické zdraví. Nicméně výsledky dotazníkového šetření tuto domněnku vyvrátily, neboť 135 studentů vyjádřilo názor, že by škola měla poskytovat větší pozornost a podporu v oblasti psychického zdraví studentů.

Graf 12: Měla by tvá škola věnovat více pozornosti a podpory psychickému zdraví studentů?⁵⁹

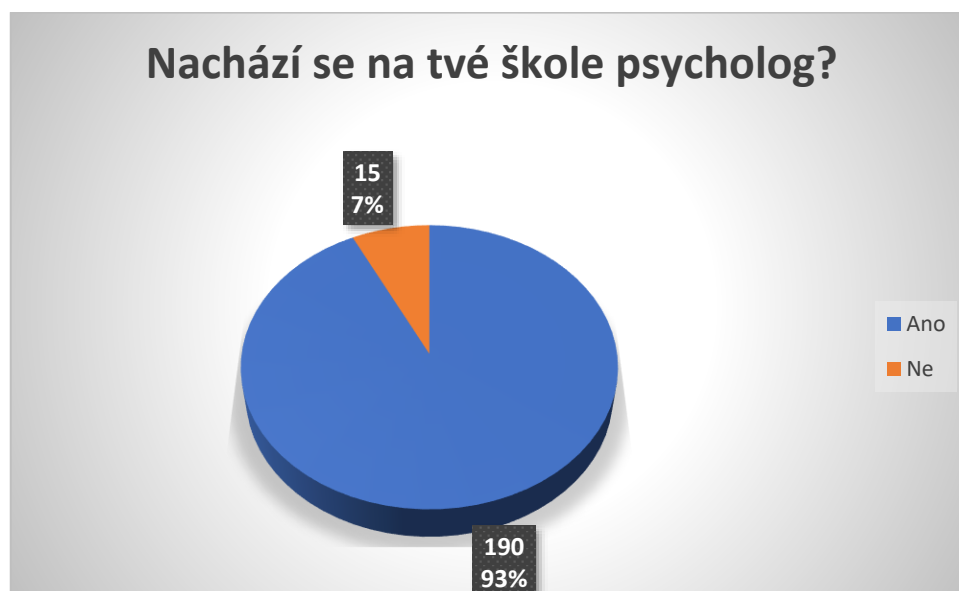

⁵⁹ Zdroj: Vlastní

Otázka číslo 17. Nachází se na tvé škole školní psycholog, kterého bys mohl/a v případě nouze nebo zájmu navštívit?

Pokud V situacích, kdy studenti čelí problémům jako šikana nebo psychické obtíže, je důležité, aby měli možnost obrátit se na odbornou osobu, která by jim mohla poskytnout podporu. Proto byla studentům položena otázka, zda je na jejich škole přítomen školní psycholog. Výzkumný předpoklad otázky zní následovně, na většině škol mají studenti možnost konzultovat své psychické zdraví s kvalifikovaným odborníkem. Předpoklad byl potvrzen, neboť ze získaných výsledků plyne, že 93 % dotazovaných studentů ví, že má možnost navštívit školního psychologa pro konzultace a podporu.

Graf 13: Nachází se na tvé škole psycholog?⁶⁰

⁶⁰ Zdroj: Vlastní

Otázka číslo 18. Pořádala škola pro tebe a tvé spolužáky seminář, na kterém byste se naučili základy první pomoci?

Jako součást přípravy na možné rizikové situace, včetně útoku aktivního střelce, je důležité, aby studenti měli schopnost poskytnout první pomoc alespoň v základní formě, dokud nepřijde profesionální pomoc. Proto byl studentům položen dotaz, zda se studenti účastnili školního semináře, který se věnoval základům první pomoci. Domněnka týkající se této otázky byla, že škola pro studenty pořádá semináře zaměřené na základy první pomoci. Tato domněnka se potvrdila, neboť 68 % dotázaných studentů uvedlo, že měli možnost se zúčastnit semináře se zaměřením na první pomoc.

Graf 14: Pořádá škola seminář první pomoci?⁶¹

⁶¹ Zdroj: vlastní

Otázka číslo 19. Myslíš si, že je důležité umět poskytnout první pomoc?

Tato otázka měla za cíl zjistit, zda studenti věří, že je schopnost poskytnout první pomoc důležitá. I když by se mohlo zdát, že tato otázka je samozřejmá, je důležité reflektovat, jak studenti hodnotí význam první pomoci. Výsledky výzkumu spolu s domněnkou potvrdily, že studenti považují znalost první pomoci za zásadní. Výzkumný předpoklad, který vedl k položení této otázky vycházel z domněnky, většina si studentů myslí, že je důležité umět poskytnout základní první pomoc.

Graf 15: Myslíš si, že je důležité umět poskytnout první pomoc?⁶²

⁶² Zdroj: vlastní

Otázka číslo 20. Cítil/a by ses bezpečněji, kdyby se na školním území nacházel ozbrojený policista nebo alespoň ochranka?

Tato otázka měla za cíl zjistit, jak by studenti reagovali na přítomnost ozbrojeného zabezpečení na školním areálu a zda by tím cítili zvýšenou úroveň bezpečí. Výzkumný předpoklad byl formulován následovně: Většina studentů na základních a středních školách by se necítila bezpečněji, pokud by na školním pozemku působil ozbrojený policista nebo profesionální ostraha. Tento předpoklad se potvrdil, neboť 59 % studentů by se necítilo bezpečněji ve školním prostředí, kde by byla přítomna ozbrojená osoba.

Graf 16: Ozbrojený policista nebo ochranka na školním území?⁶³

⁶³ Zdroj: vlastní

5.3 Shrnutí dotazníkového šetření

- Většina studentů (90 %) má pocit bezpečí ve své škole.
- 33 % dotazovaných studentů nemá povědomí o existenci kamerového systému ve své škole.
- 139 studentů (68 %) by se cítilo bezpečněji, kdyby byl ve škole nainstalován kamerový systém.
- Většina studentů (83 %) nemá povědomí o pojmu "aktivní střelec".
- 73 % studentů se neúčastnilo žádného semináře týkajícího se bezpečnosti nebo připravenosti na aktivního střelce.
- Pouze 17 % studentů je obeznámeno s metodou U-S-B, strategií pro reakci na útok aktivního střelce.
- 52 % studentů je seznámeno se signálem indikujícím nebezpečí.
- 31 % studentů se necítí v současnosti v psychické pohodě.
- 46 % studentů neví o existenci programu prevence proti šikaně na škole.
- 33 % studentů bylo terčem šikany.
- 69 % studentů považuje za to, že pracovníci školy projevují zájem o studenty, kteří projevují smutek.
- 46 % studentů si myslí, že škola by měla věnovat více pozornosti a podpory psychickému zdraví studentů.
- 93 % studentů ví, že má možnost navštívit školního psychologa pro konzultace a podporu.
- 68 % studentů mělo možnost účastnit se semináře o základech první pomoci.
- 90 % studentů považuje umění poskytnout první pomoc za důležité.
- 59 % studentů by se necítilo bezpečněji ve školním prostředí s přítomností ozbrojené osoby.

Celkově lze tedy dojít k závěru, že mezi studenty existuje různorodá paleta úrovní informovanosti a pocitů, které se vážou k bezpečnosti a připravenosti na potenciální situace spojené s aktivním střelcem ve školním prostředí. Výsledky této studie tak odhalují jisté nedostatky v implementaci konkrétních opatření a programů, které by mohly zvýšit celkovou úroveň bezpečí a psychické pohody

studentů. Je patrné, že značný podíl dotázaných studentů zůstává neinformovaný o existenci kamerových systémů či programů prevence, což naznačuje nutnost intenzivnějšího zavedení těchto iniciativ. Zajímavým zjištěním je, že většina studentů si uvědomuje důležitost znalosti základní první pomoci. Nicméně některé klíčové aspekty jako aktivní přítomnost ozbrojených zabezpečovacích sil vyvolávají spíše smíšené reakce. Není tedy možné zastírat, že vytvoření bezpečného školního prostředí, které by zahrnovalo nejen fyzickou bezpečnost, ale také ochranu psychické pohody studentů, je výzvou, kterou je třeba nadále zkoumat a aktivně řešit.

5.4 Návrhy a doporučení

Zvýšení informovanosti o bezpečnostních opatřeních:

Škola by měla aktivně komunikovat se studenty ohledně existujících bezpečnostních opatření, včetně kamerového systému a školení na případné rizikové situace. To může zahrnovat informační panely, webové stránky školy a pravidelné zasedání se studenty.

Školní programy prevence a výuky:

Vzhledem k tomu, že 33 % studentů nemá povědomí o pojmu "aktivní střelec" a 46 % neví o programu prevence šikany, je nutné zlepšit tyto oblasti. Škola by měla začlenit do vzdělávacího plánu semináře, workshopy a diskuse zaměřené na tyto témata.

Rozšíření psychosociální podpory:

Skutečnost, že 31 % studentů necítí psychickou pohodu, zdůrazňuje potřebu vytvoření prostředí, kde se studenti budou cítit pohodlně hovořit o svých emocích. Škola by měla zvážit možnost posílení služeb školního psychologa a zapojení dalších odborníků na duševní zdraví.

Aktivní podpora pedagogů:

Pracovníci školy by měli být vycvičeni, aby byli citliví k potřebám studentů, zejména když vyjadřují smutek. Pravidelné setkání pedagogů se studenty na individuální bázi by mohlo pomoci vytvořit důvěru a otevřenou komunikaci.

Rozvoj první pomoci a krizové reakce:

Vzhledem k tomu, že výuka první pomoci byla absolvována pouze 68 % studentů, je vhodné zvýšit dostupnost tohoto výcviku. Škola by měla spolupracovat s odborníky a organizacemi zabývajícími se výukou první pomoci a krizovou reakcí.

Posouzení přítomnosti ozbrojených osob na škole:

Navzdory tomu, že 59 % studentů by se necítilo bezpečněji ve školním prostředí s ozbrojenými osobami, je důležité provést širší diskuzi o této otázce. Škola by měla zorganizovat setkání se studenty, rodiči a pedagogy, aby se vyhodnotila celková nálada a potřeba tohoto druhu zabezpečení.

Podpora komunitní spolupráce:

Škola by měla spolupracovat s místními organizacemi, policií a zdravotnickými institucemi, aby posílila celkovou bezpečnostní infrastrukturu a podporu. Workshopy, školení a společné akce by mohly přispět k vytvoření komunitního ducha.

Průběžné hodnocení a aktualizace strategií:

Nejdůležitější je průběžně zhodnocovat účinnost implementovaných opatření a strategií. Škola by měla pravidelně konzultovat výsledky se studenty, pedagogy a rodiči a na základě získaných informací aktualizovat svůj plán bezpečnosti a podpory. Tato doporučení by měla být součástí dlouhodobé strategie, která bude zohledňovat měnící se potřeby studentů, nové trendy a výzvy v oblasti bezpečnosti a duševního zdraví. Konečný cíl je vytvořit prostředí, kde se studenti budou cítit nejen bezpečně, ale také podporováni ve svém celkovém rozvoji.

Závěr

Samotný výzkum provedený v rámci této bakalářské práce zaměřené na problematiku ochrany škol, školních zařízení, měkkých cílů a aktivních střelců přinesl cenné poznatky a návody, jak se vypořádat s tímto stále reálnějším ohrožením. Analýza různých aspektů, včetně ochrany škol jako měkkých cílů a právního regulování držení střelných zbraní, ukázala složitost a důležitost této problematiky.

Jedním z klíčových zjištění této práce je, že specifika školního prostředí, včetně rozvržení budov, vnějších a vnitřních prostor, znamenají, že je nezbytné přijmout opatření, která by minimalizovala riziko pro studenty, pedagogy a ostatní zaměstnance. Právě v tomto bodě je významná spolupráce s bezpečnostními složkami, která může poskytnout nejen relevantní informace, ale také aktivní podporu v krizových situacích.

Zároveň je evidentní, že prevence je klíčem k úspěšné ochraně. Školy by měly klást důraz na vzdělávání studentů, pedagogů i rodičů ohledně situací ohrožení a způsobů, jak se chovat v případě útoku aktivního střelce. To může pomoci snížit úzkost a zvýšit schopnost efektivní reakce. Další možností je implementace technických opatření, jako je elektronické zabezpečení a monitorování.

Výzkum také odhalil, že psychická podpora je nedílnou součástí připravenosti na rizikové situace. Školy by měly mít dostatečné zdroje pro zvládání emocionálního stresu a poskytování podpory pro ty, kdo se mohou stát oběťmi nebo svědky útoku. Na závěr, vzhledem k proměnlivé povaze tohoto problému, je nezbytné průběžně aktualizovat legislativu týkající se držení střelných zbraní a poskytování informací k tomuto tématu veřejnosti.

Celkově lze konstatovat, že tato bakalářská práce přináší vhled do problematiky ochrany měkkých cílů, školního prostředí a poskytuje ucelené návrhy pro zvýšení bezpečnosti a připravenosti. Její výsledky a doporučení mohou být užitečné pro školy, organizace a jednotlivce, kteří se snaží minimalizovat riziko výskytu takových krizových situací.

Seznam použité literatury:

Elektronické zdroje:

1. A Timeline of School Shootings Since Columbine. *Security.org* [online]. Brooklyn: Security.org a Centerfield Media Company, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.security.org/blog/a-timeline-of-school-shootings-since-columbine/>
2. Co je vzdělávání K-12?. *Cs.alinks.org* [online]. Wales: ThemeZee, 2022 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://cs.alinks.org/what-is-k-12-education/>
3. Columbine Shooting. *History* [online]. London: A&E Television Networks, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/1990s/columbine-high-school-shootings>
4. ČSN 73 4400. *Prevence kriminality: řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metodologii a státní zkušebnictví, Srpen 2016.
5. KALVACH, Zdeněk a TÝM SOFT TARGETS PROTECTION INSTITUTE, Z.Ú. (STPI). *ZÁKLADY OCHRANY MĚKKÝCH CÍLŮ METODIKA* [online]. Praha, 2016 [cit. 2023-07-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>
6. *Katalogový soubor typové činnosti STČ 14/IZS: AMOK – útok aktivního střelce*. 2014. Ministerstvo vnitra generální ředitelství HZS ČR, odbor IZS a výkonu služby. Praha, 2014.
7. Masakr ve Winnendenu. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Masakr_ve_Winnendenu
8. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017–2020* [online]. Praha, 2017 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020-pdf.aspx>
9. *Mvcr.cz: 10. ZBRANĚ, STŘELIVO A MUNICE* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2021 [cit. 2023-07-31]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-podlehajici-zakonu-o-zbranich-a-podminky-jejich-nabyvani-a-drzeni.aspx>

10. PENC, Ondřej a Ladislav BERÁNEK. *Policie.cz: Utíkej, schovej se, bojuj* [online]. Praha: Policie České republiky, 2017 [cit. 2023-07-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utikej-schovej-se-bojuj.aspx>
11. Petr Vejvoda. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Petr_Vejvoda
12. Po útoku mačetou na učilišti v Praze 4 zemřel učitel. Policie podezřelého dopadla, je to student školy. *Irozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/utok-maceta-praha-4-ucitel-stredni-skola_2203311245_ako
13. Sandy Hook Elementary School shooting. *Britannica* [online]. Chicago: Encyclopædia Britannica, 2023 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Sandy-Hook-Elementary-School-shooting>
14. Speaking of Psychology: Understanding mass violence. *Apa.org* [online]. Washington: American Psychological Association, 2016 [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.apa.org/news/podcasts/speaking-of-psychology/mass-violence>
15. Teenage Gunman Kills 15 at School in Germany. *Nytimes* [online]. Berlín: The New York Times Company, 2009 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2009/03/12/world/europe/12germany.html>
16. Útok aktivního střelce na polytechnické škole v Kerči. *Securityoutlines* [online]. KAREL PEŠEK, 2021 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.securityoutlines.cz/utok-aktivniho-strelce-na-polytechnicke-skole-v-kerci/>
17. Zmasakrování učitele mačetou v Praze předcházelo studijní neúspěch učně. *Novinky* [online]. Praha: Borgis, 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-zmasakrovani-ucitele-macetou-v-praze-predchazel-studijni-neuspech-ucne-40392366>
18. Žena s nožem pobodala ve škole studenty. Šestnáctiletý hoch zemřel. *Idnes* [online]. Praha: MAFRA, 2014 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/pobodani-na-obchodni-akademii-ve-zdare-nad-sazavou.A141014_090808_jihlava-zpravy_mv

Monografie:

1. Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat. In: *Active Shooter: Preparing for and Responding to a Growing Threat*. Elsevier The Boulevard, Langford Lane, Kidlington, Oxford OX5 1 GB, UK; 225 Wyman Street, Walthman, MA 02451, USA: Butterworth-Heinemann, 2015, s. 7-9. ISBN 978-0-12-802784-4.
2. ČERMÁK, Milan, Luděk KALOUS, Vladimír KRUPKA, Milan MÁDR, Josef PEROUTKA a Zdeněk RIEDINGER. *Bezpečnostní příprava*. Praha: ARMEX PUBLISHING, 2012, 233-239. ISBN 978-80-87451-20-5.

Seznam grafů:

Graf 1: Cítíš se na své škole bezpečně?	42
Graf 2: Je na tvé škole kamerový systém?	43
Graf 3: Cítil/a by ses ve škole bezpečněji s kamerovým systémem?	44
Graf 4: Víš, co znamená pojem "aktivní střelec"?	45
Graf 5: Pořádá tvá škola seminář ohledně bezpečnosti?	46
Graf 6: Víš, co je to metoda U-S-B?	47
Graf 7: Víš o nějakém bezpečnostním signálu?	48
Graf 8: Cítíš se být v psychické pohodě?	49
Graf 9: existuje na škole program prevence šikany a násilí?	50
Graf 10: Byl/a jsi někdy obětí šikany?	51
Graf 11: Zajímají se pedagogičtí/nepedagogičtí pracovníci o žáky?	52

Graf 12: Měla by tvá škola věnovat více pozornosti a podpory psychickému zdraví studentů?	53
Graf 13: Nachází se na tvé škole psycholog?	54
Graf 14: Pořádá škola seminář první pomoci?	55
Graf 15: Myslíš si, že je důležité umět poskytnout první pomoc?	56
Graf 16: Ozbrojený policista nebo ochranka na školním území?	57

Seznam příloh:

Otázky z dotazníkového šetření:

1. Jakou školu navštěvuješ?
2. Jakou úroveň studia momentálně absolvuješ?
3. Jakého jsi pohlaví?
4. Kolik je ti let?
5. Cítíš se na své škole bezpečně?
6. Je ve tvé škole nainstalovaný kamerový systém?
7. Cítil/a by ses ve škole bezpečněji, kdyby ve vaší škole byl nainstalovaný kamerový systém?
8. Víš, co znamená pojem "aktivní střelec"?
9. Pořádala někdy tvá škola pro studenty seminář ohledně bezpečnosti nebo připravenosti na aktivního střelce?
10. Víš, co je to metoda U-S-B?
11. Víš o nějakém signálu, kterým ti škola dá vědět, že jsi v nebezpečí?
12. Cítíš se být v psychické pohodě?
13. Existuje na tvé škole program prevence proti šikaně a násilí mezi studenty?
14. Byl/a jsi někdy obětí šikany?
15. Zajímají se někdy učitelé či jiní pedagogičtí/nepedagogičtí pracovníci školy o to, co se ti nebo spolužákům stalo, když jste smutní?
16. Měla by tvá škola věnovat více pozornosti a podpory psychickému zdraví studentů?

17. Nachází se na tvé škole školní psycholog, kterého bys mohl/a v případě nouze nebo zájmu navštívit?
18. Pořádala škola pro tebe a tvé spolužáky seminář, na kterém byste se naučili základy první pomoci?
19. Myslíš si, že je důležité umět poskytnout první pomoc?
20. Cítil/a by ses bezpečněji, kdyby se na školním území nacházel ozbrojený policista nebo alespoň ochranka?